

Hind 23 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Positriitel:

Avril Lavigne

Tõnis Mägi

Laulupeole!

**Automudelid
võistlustules**

Birgitta järjejutt

**Steni
võistluselt**

Nabadest

6 2007

**Kogu tõe
piiritajast**

**Teatejooks
kingib tervise**

Viluste naeruteri

**Rakvere
hundud**

9 771406 344067

Suvi tuleb!

Suvi tuleb laulupeoga,
tuhande ja ühe teoga,
päikese ja jaaniööga,
rõõmsa rahvariidevõega...

Igas külas, linnas kauges
tuleb tantsides ja lauldes
suvi, kaasas kirju kava.
Varsti, varsti laululava
juba väravad teeb valla,
ootab rahvariides voori -
ootab lapsi, ootab noori
laulma ühe mütsi alla!

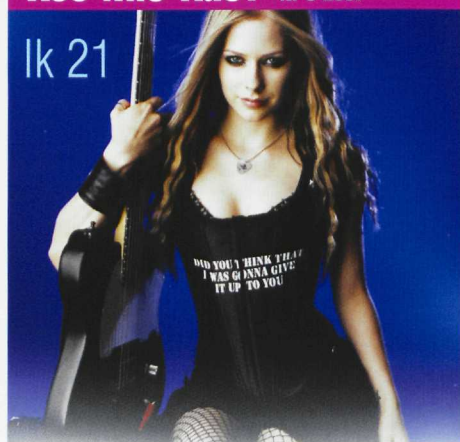
Leelo Tungal

WWW.LASTEKAS.EE

Kes-Mis-Kus? Nr 6-2007

lk 21

Kaanepilt: Mari Sildnik Jõgeva Ühisgümnaasiumist

- 3 Moonika Mummu, Taniel Paju, Rait-Eino Laarmanni luulet
- 4 Ilmar Tomuski jutt
- 5 Oma sulega – Elaisa Roobas
- 6 Kernu kooli suvepildid
- 7 Külas Rakvere hundudel
- 8 Tiit Kändleri nabajutt
- 10 Sabina automudelivõistlustest
- 12 Trükikrati viktoriin
- 13 Naeru-uss
- 14 Viluste naeruteri
- 15 Mustkunstnik Ande trikk
- 16 Kirjalapsi Orissaarest ja mujalt
- 17 Karin Hanssoni, Kaido Kiitsaku kirbulood
- 18 Mis uudist?
- 19 Peep Veedla piiritajast
- 20 Malle Poola kooliluuletus
- 21 Poster 1. Avril Lavigne
- 22 Poster 2. Tõnis Mägi kutsub laulupeole
- 25 Kirjanurk
- 26 12 kuud õuemängudega. Emade lapsepõlvest.
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Westholmi lapsed Türgis
- 30 Lully Gustavsoni peopaelad
- 31 Birgitta Otsa järjejutt.
- 32 Leelo Tungla söögisuluuletus
- 33 Suur vahetund. Üks tõsine jutt.
- 34 Barbindus. Puhkusemõtted
- 35 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36 Tervise teatejooks
- 37 Steni võistlusel: Tairi Säask ja Urmas-Villem Sundja
- 39 Järjehoidja
- 40 Pop: Avril Lavigne.
- 41 Saarlased laulupeoks valmis!
- 42 Tiina Kiilaspea laul
- 43 Kõik liikuma!

Väljaandja: Mittetulundusühing "Hea Laps"

Harju 1, 10146 Tallinn Tel. 631 44 28

Hea.Laps@mail.ee

Trükk: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levijuht Britta Korzets, britta@healaps.ee

Kujundaja Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Rõõmsat Võidupüha!

Jaanilaupäeval tähistame Eesti Vabadussõja võidu 87. sünnipäeva. Võidupühana hakati seda päeva tähistama juba 1934. aastast peale, kuid nõukogude võimu ajal ei tohtinud siinmail kõnelda ei Vabadussõjast ega selle võitmisest. Nüüd elame jälle vabas Eestis ja alates 1992. aastast peetakse Võidupühal ka sõjaväeparaade.

Eesti

Sinine taevas
ja must muld.
See on mu kodumaa.

Piim ja kali,
laste nali.
See on mu kodumaa.

Ilus ema,
armas isa.
See on mu kodumaa.

Suur paekivi,
väike rukkilill.
See on mu kodumaa.

Moonika Mumm

Viljandi Paalalinna Gümnaasiumi 8. klassist

Hoiame loodust!

Hoiame puid ja hoiame lilli,
hoiame taevast ja hoiame pilvi.
Hoiame jõgesid, hoiame järvi,
hoiame vikerkaare seitset värvi.

Hoiame linde ja liblikaid ka,
ilma nendeta elada ei saa.
Hoiame loomi ja putukaid ka,
ilma nendeta tühi on maa.

Hoiame põldu, metsa ja raba,
hoiame vihma ja lund,
mis taevast sajab.
Hoiame oma Eestimaad!

Taniel Paju

Tapa Gümnaasiumi 3b klassist

Ma armastan

Ma armastan oma isamaad.
Põldu, merd ja metsa ka.
Ma armastan metsas maasikaid
ja koduvas vaarikaid.
Mulle meeldib maja,
kus lehvib lipp,
mis sinine, must ja valge,
seal olen mina õnnelik
ja nautin lapsepõlve.

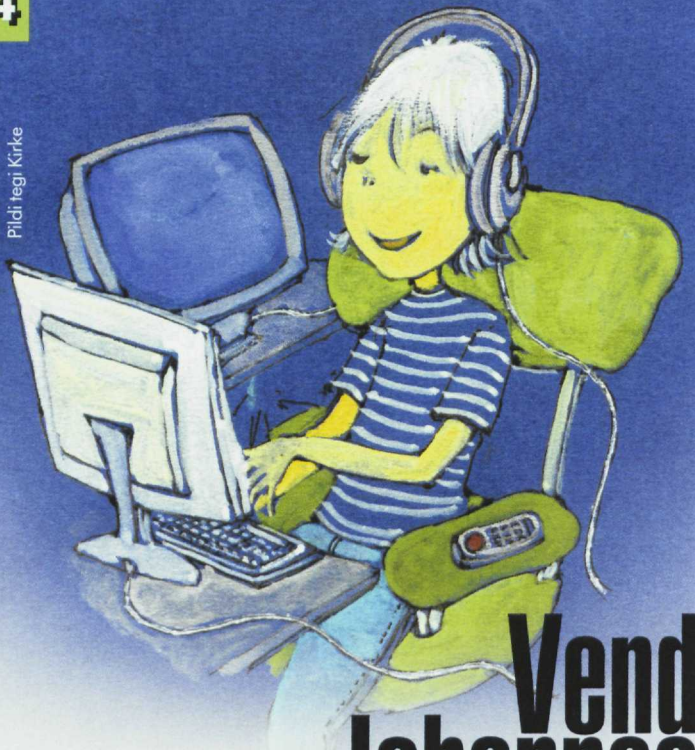
Rait-Eino Laarmann

Mõisaküla Keskkooli 6. klassist

Täname
Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali ja
Hasartmängumaksufondi

Suur aitäh Haridus- ja
Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!

Ilmar Tomusk

Vend Johannes

Johannes istus laua taga, nõksutas pead ning ümises oma hiljuti jämedaks läinud häälega muusika taktis, mida keegi teine peale tema ei kuulnud, kuna Johannesel olid kõrvaklapid kõrvades.

See, et teised Johannese kõrvaklappides tümpsuvat muusikat ei kuulnud, oli loomulikult väga hea, sest muidu oleksid vähemasti ema ja isa pidanud helikindlasse ruumi varjuma, kuna sellist müra (nemad olid koos Johannese väikevennaga ka ainukesed inimesed perekonnas, kes seda müraks pidasid) nende elatanud kõrvad ei talunud.

Emale meeldisid tegelikult ainult vaiksed ja romantilised laulud, näiteks Elton Johni ballaadid või Smokie lembelood. Isa oli noorena olnud enda arvates üpris kange rokimees ning oleks nüüd, neljakümne kahesenagi, välja kannatanud nii Frank Zappa ja Robert Planti kui ka Ozzi Osbourne'i i röökimise. Eriti uhke oli isa selle üle, et tal tuli suurepäraselt välja Freddie Mercury mikrofonihääramise liigutus. Freddie mängides tõmbas ta end pisut küüru, sirutas vasaku käe kõrgele õhku ja tõmbas parema jala konksu, paistes seejuures välja nagu kolmikhüppaja, kes on teise ja kolmanda hüppe vahel tundmatu lendava objektiga vastu tagumikku saanud. Kuid vaatamata oma rokimehe hingele ei oleks ta Johannese kõrvaklappides mõrgavat räppi isegi kõige parema tahtmise juures kuulata suutnud. Sest sellist muusikat on võimelised kuulama ainult 14aastased poisid. Ja mitte ainult kuulama.

Johannes jälgis samal ajal teraselt arvutiekraanil toimuvat ja tema näpud jooksid mööda klaviatuuri nagu tõelisel kiirkirjutajal. Johannes mängis nimelt üht väga põnevat arvutimängu, kus sai ise valida auto ja selle värvi, juhi ja selle riietuse ning ringraja kuju.

Sealsamas arvuti kõrval üürgas ka televiisor. Sel ajal, kui arvutiekraanil vuravad autod kurvist välja kihutasid ning nende ees avanes sirge tee, heitis Johannes kiire pilgu teleriekraa-

nile, kus Terminaator Jaagup tutvustas järjekordseid Ameerika parimaid koduvideoid. Parasjagu näidati löiku, milles keegi mees asutas end pahaaimamatult jalgrattaga sõitma, kuid samal ajal kihutas maja nurga tagant välja ka teine jalgrattur. Keset hoovi said nad hirmsa matsuga kokku, kusjuures mõlemad kukkusid sadulast kivisillutisele siruli.

„Nii lame,“ mõttes Johannes, kuna saate külalised hakkasid teiste kukkumist nähes kõva häälega naerma ja plaksutama. Tundus, justkui oleksid ameeriklased näinud rattasõitu ainult televiisorist. Aga Johannes teadis täpselt, mis tunne on täie hooga jalgratta seljast asfaldi peale kukkuda, nii et nahk on põlvede või tagumiku pealt justkui hõõvliga maha võetud. Poiss suunas oma pilgu taas arvutiekraanile.

Emast astus Johannese kõrvale ja küsis nõudliku häälega: „Johannes, kas sul on õpitud?“

Johannesel oli käsil järjekordne nobedate näppude voor, kuna tema punane Corvette oleks ääre pealt vastu ringraja piirdeaeda kihutanud.

„Kas sul on õpitud?“ kordas ema oma küsimust. Johannes mugises kõva häälega ingliskeelseid silpe, mis asjassepühendamatu jaoks kõlasid nagu kergekuulipilduja valang, kuid mis tegelikult väljendasid tema kõrvades lärmava kuulsa räppari vastuolulisi tundeid.

Emast koputas Johannesele õlale ning näitas näppudega kõrvade peale.

Poiss võttis klappid kõrvust ning vaatas üllatunult ema poole. „Mul on mäng pooleli, mis sa tahad?“ päris ta pisut pahaselt.

„Kas sul on õpitud?“ kordas ema taas oma küsimust.

„Ei ole, aga mul on täna ajaloo ainult suulised asjad,“ seletas poiss, pistis kuularid taas kõrvu ja kihutas edasi.

Emast lülitas teleri välja. Johannese näoilme oli näha, et tema pole sellega sugugi rahul. Poiss haaras laua pealt puldi ja pani pildikasti taas mängima. „Ma vaatan seda praegu,“ selgitas ta.

Emast näitas taas näppudega kõrvaklappidele. Johannes hingas sügavalt sisse, seejärel veel sügavamalt välja, raputas arusaamatult pead ja küsis lõpuks: „No mis sa veel tahad?“

„Suulised asjad tuleb ka ära õppida. Ja ma ei saa tegelikult üldse aru, mida sa siin teed. Kas sa kuulad muusikat, vaatad teekat või mängid arvutiga?“

„Ma teen kõike,“ vastas Johannes.

„Aga millal sa õpid,“ päris ema, „kell on juba üheksa?“

„Olgu pealegi, eks ma õpin siis ära,“ vastas poiss ohtes, otsis koolikotist ajaloo õpiku, pani oma kõrvaklapid uuesti tümpsuma ja hakkas hooga rääpimise saatel lugema sellest, miks ja kuidas ristiõjad alguse said.

„Kuule, mees, kui sa õppimise ajal seda Eminemi kuulad, ei jää sul ju midagi meelde,“ kahtles isa, kui Johannes ajalooõpiku mõne aja pärast koolikotti tagasi pistis.

„Eminemi,“ kordas Johannes irooniliselt, „keegi ei kuula Eminemi, see on muide Fifty Cent. Ja kui sa arvad, et minule ei jää meelde, siis sa eksid. Võib-olla sulle ei jäänud midagi meelde, kui sa õppimise ajal mingit eelmise sajandi diskomuusikat kuulasid. Aga minule jääb küll meelde,“ oli Johannes kindel. „1095, Aleksios Esimene ja Urbanus Teine, Clermont'i kirikukogu, Püha Maa tuli türklaste käest vabastada, ristisõdijatele lubati maid, pattude andeksandmist ja kiiret pääsemist paradisi, õu, gängsta, jou-jou,“ vuristas ta räpi rütmis, ise samal ajal kätega veidraid liigutusi tehes. Seejärel vajutas ta Enteri klahvi ja kihutas oma autoga edasi, kõrvus kõlamas 21. sajandi esimese kümnendi ühe parima hip-hop-artisti looming.

Oma sulega

Elaisa Roobas Kehrast

"Olete te kunagi mõelnud, et see tüdruk on imelik? Mina mõtlen tihtipeale, et kas see tüdruk vahest normaalne ka on." — Hanna
Imelikele inimestele ei meeldi inimesed, kellele ei meeldi imelikud inimesed.

Tegelikult ma nii ebanormaalne ei ole. Mulle lihtsalt meeldib riietuda teistmoodi kui teised. Mõelda teistmoodi kui teised. Teha asju, mida teised ei tee. Näiteks koos Hannaga kohaliku koguduse katusel istudes mullitamine, kakao joomine ja rongide vaatamine. Hannaga on alati lahe.

Ma armastan vihma, ronge ja lilli. Kevadet ja lompe ja oma kitarrri ka. Üle kõige.

Ma olen 14. Kevadel sain. Ma tahaksin olla vanem. Siis oleks mul võimalik teha ära kõik asjad, millest olen unistanud. Mina päästangi maailma.

Reostusest ja sõdimisest näiteks. Minu kohta üeldakse sageli Loodusetüdruk. Parema meelega olen Taskuhiir. Minu teine nimi.

* * *

Tean, et olen püüdnud liiga kaua olla teie moodi.

Ikka tulemusteta.

Ma tahtsin ka kampa kuuluda, olla pop

ning vinge,

kuid kaugemale ei jõudnudki.

Nukker.

Ma tean, mis see on.

Aga ma ei ütle.

Vot.

* * *

Vaadates aknast välja — näed: on päike mäe tagant paistmas.

Taas on algamas uus päev, puudele varju heitmas.

Üksik pilveke sõelub taevas aina päikese poole.

Koos tuleva tormiga hullus vaevas peidab tumedaid toone.

* * *

Ära süüdista mind selles, mida ma teinud ei ole.

Ära süüdista selles, mida näinud ma pole.

Ära näita näpuga,

kui olen süütu,

ära saada mind pilguga,

sa oled nii tüütu.

* * *

Kõik, mida ma saan teha, on laulda

sinu akende all.

Sa tõmbad kardinaid ette.

See mind ei heiduta.

Jään sinna terveks ööks.

Laulan

seda viisi, mida ümisesid,

kui seitsmenda klassi gardekas kokku pörkasime.

Lõpuks lähen ära.

Eks vaatame, mis saab homme.

Siiski,

soovin sulle head teed,

et leiaksid oma õnne

ja silmatera.

Ole tema vastu kena,

et ta ei tunneks iial sama,

mida mina olen sunnitud taluma ikka ja ikka.

* * *

Sa tulid mu ellu

kui lootuskiir,

mis läbi tahmase luubi

süütas mu südames leegi,

mis kustuda ei taha

Õnnelikult käsikäes

keset SUURT ja kaunist maailma,

mis tulvil vabadust

ning rahu ja valgust,

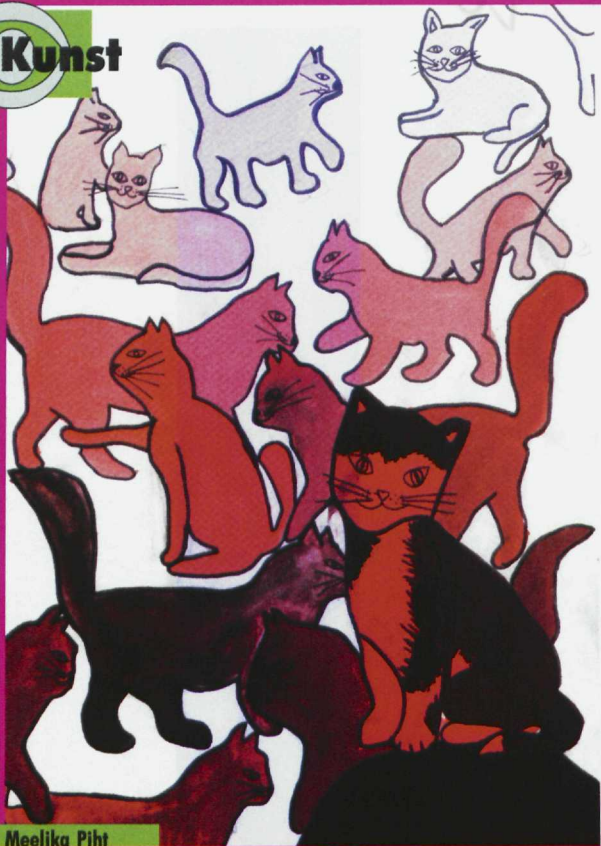
lootust ja vaikust,

kükitame.

Pimedus meid püüab motta,

aga me ei lase.

Kunst

Meelika Piht

Madis Visk

Madis Köpper

Liis Kauler

TOOMAS

Toomas Teekivi

Olga Kaveliis

Kernu Põhikooli suvepildid

Külas Rakvere hundudel

Sain kutse sõita külla Lääne-Virumaale,

Lääne-Virumaale, Toolsesse, Rakvere Eragümnaasiumi hundupesade laagrisse. Ilm oli päikeseline ja just paras laagerdamiseks – ei liiga palav ega ka liiga külm. Laagripere oli suur ja sõbralik ning sõna „pere“ on siin just omal kohal ka seetõttu, et laagri korraldamises lõi hoogsalt kaasa skaudijuht Andres Lillemägi kogu perekond – abikaasa ja neli tütart.

Aeg lendas linnutiivul, nagu heade asjade puhul ikka. Oli matkamist ja sportimist, tantsimist ja mängimist, arendati tegutsemist ühtse salgana, kus arvestatakse ka väiksemate ja nõrgematega, ning kuulati muid hundutarkusi. Samuti tehti heategu loodusele, korjates kokku mitu suurt prügikotitäit metsa all olnud prahti. Öko-skautide käe all õpiti seejärel ka prügi sorteerima. Ja kord oli laagris majas – kui „pealik“ kutsus, olid kõik nagu väik istumas lõkkeplatsi ääres ja kuulamas, mis laagrijuhil öelda.

Kui hundudel-skautidel on päevakavas üks heategu, siis selles laagris nii vähesega ei piirdutud. Lisaks metsaaluste koristamisele oli ette võetud veel üks vahva tegu – meisterdada ise puidust mänguautod ning kinkida need Rakvere lastekodu lastele. See on igati tunnustustvääriv ettevõtmine – isetehtud kingitus lastelt lastele, mille üle said rõõmu tunda nii tegijad kui kindlasti ka uued autoomanikud.

Eesti Skautide Ühingu hundutööala juhina on sellised küllakutsed alati väga teretulnud ja eriti rõõmustav on näha uut hundupesa oma tegevusse hoogu sisse saamas. Ja Rakveres on see hoog suur!

Ise on Rakvere hundud enda kohta kirjutanud nii:

Miks siis hundud Rakvere Eragümnaasiumis? Aga sellepärast, et skautlik metoodika pakkus Rakvere Eragümnaasiumi õpetajale Andres Lillemägile juba ammu huvi, kuid õiget stiimulit ei suutnud ta üles leida. 2006. aasta oktoobrikuus, kui Eesti Skautide Ühing korraldas pealtvaatajatele kursusi „Tere tulemast skautlusesse“, leidis õpetaja Andres, et nüüd on aeg küps: loome oma üksuse ja hakkame tegelema hundudega.

Miks siis ikkagi hundud? Ikka sellepärast, et tasa ja targu. Alustame pisikestega, külvame seemne mulda ja siis skautidega edasi. Ja üks hundueas poisid ja tüdrukud ole kõige aplamad uut ja huvitavat kaasa tegema. Nüüd tegutsevad hundud Rakvere Eragümnaasiumis novembrikuust alates, vahepeal on õpetaja Andres ka hundujuhi kursuse läbi teinud ja juurde ammutanud skaudijuhi tarkusi.

Mis selle aja jooksul tehtud on? Eks ikka kõike seda, mis huvi pakub. Näiteks käisime Rakvere Noortemajas kisa tekitamas ja samas sõlmi sõlmimas, aitas meid selle juures onu Erik. Ehitasime oma kooli õuele suure lumemehe ja tema perekonna, koera kah. Pärast korraldasime kahe pesa vahelise lumesõja. Reeglid koos paika pandud, noppis võidu Eleki pesa. Esimesel päikeselisel päeval korraldasime ümber oma koolipuu galopeerimisvõistluse.

Mis edasi? Kohe-kohe pakime seljakotid ja aidaa, Rakvere, tere, Toole ja Karepa!

Andres Lillemägi,
Rakvere hundukarja kõige kogukam ulguja

Sirje Pool
Eesti Skautide Ühingu hundutööala juht

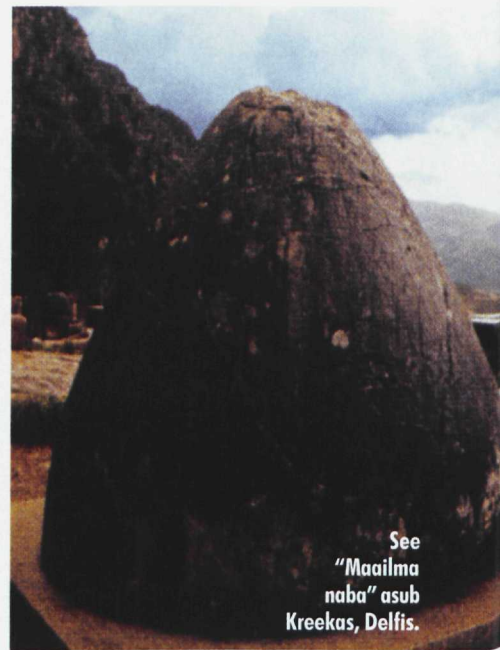
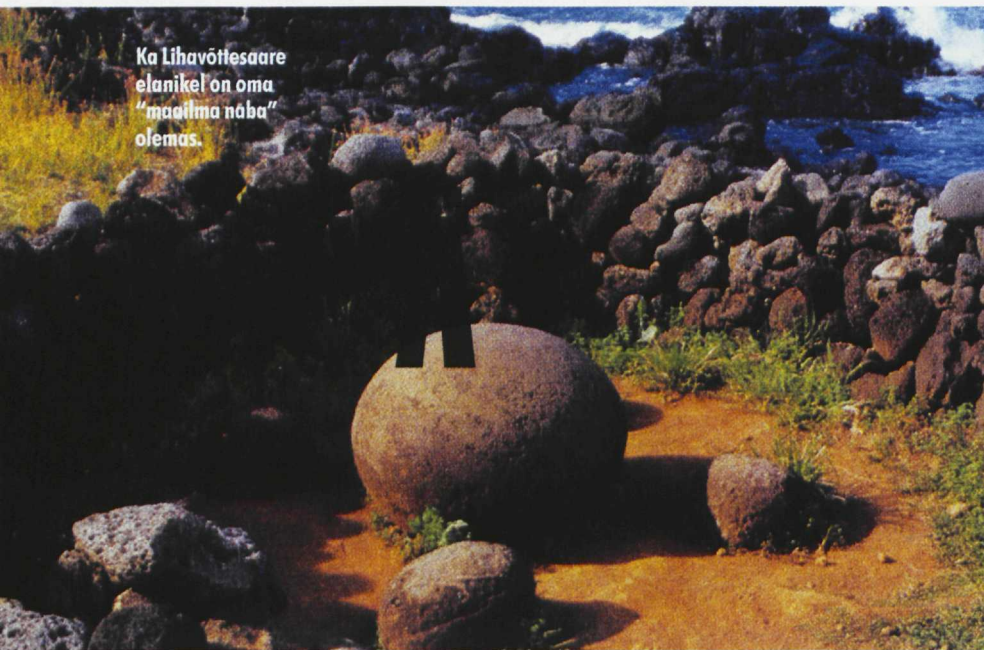
Lisainfot skautluse kohta: www.skaut.ee

külasrakverehundudelkülasrakvere

Nabad meil ja meie Maal

"Ära arva, et sa oled mingi maailma naba!" Oled ehk kuulnud, et sulle nõnda üteldakse. Kui arvatakse, et oled liiga tähtsust täis. Ja siis räägitakse veel nabamaadest. Ja sellest, et ära ainult oma naba ka vahi. Ja et ära oma naba ära venita. Ja vahel hurjutatakse ka, et näe, seelik ei ulatu nabanigi. Mis asi see naba siis on, kui see nii tähtis on?

Ka Lihavõttesaare elanikel on oma "maailma naba" olemas.

See "Maailma naba" asub Kreekas, Delfis.

Kui naba poleks olemas...

Aga mõtleme seekord sedapidi, et mis siis juhtuks, kui naba ei oleks üldse olemas. Võib kohe ütelda, et siis ei oleks olemas ka sind. Ega ka mitte su kasse ega koera ega teisi imetajaid. Sest kõik me oleme kord ema kõhus olnud lootena, ja loode on seotud emaga nabavädi kaudu. Nabaväät, see on üks veresoonte kimp, kustkaudu ema kehast lootele vere abil hapnikku ja igasuguseid tarvilikke toitaineid antakse.

Kui väike laps sünnib, siis tuleb nabaväät katki lõigata. Ja sellest nii olulisest seosest lapse ja ema vahel jääbki meie kõhule alles nabaauk. Ega siis muidu pole olnud maailmas ka sihukesi mõtlejaid, kes arvasid, et kõik maailma tarkus saab neile teatavaks, kui nad vahivad oma nabaauku. Vahivad ja vahivad, ja lõpuks saavadki targaks. Mine sa tea, äkki saidki.

Aga kui nad ka targaks said, siis ei andnud nad meile oma tarkusest teada. Sest need, kes maakera nabad avastasid, ei vahtinud oma naba, vaid rühkisid ikka oma eesmärgi poole. Nojah, eesti keeles on selline tore asi, et me nimetame Maa nabadeks neid kohti, mida inglise ja vene keeles nimetatakse poolusteks. Poolused aga on sellised kohad, kust maa telg läbi läheb. Muidugi pole see mingi

kepp, mis läbi maakera käib, vaid üks mõtteline telg, mille otsas Maa justkui oleks ja pöörleks. Ning nabad ehk poolused on need kaks ainsat punkti maakeral, mis ümber telje pöörlemise ajal paigale jäävad. Seda võite ju näha vurri peal, et kaks punkti, üleval ja all, on sellised, mis paigale jäävad.

Kui nüüd Maal poleks nabasid, siis Maa ei pöörlekski. Ja kui Maa ei pöörleks, siis juhtuks nii nagu Kuuga, et üks pool on kogu aeg Päikese käes, teine aga igipime. Üks on siis hirmpalav, ja teine jälle hirmkülm. Nii et nabad on ühed kasulikud asjad.

Ja eks nad ole kummalised ka, nii et inimene nende poole ikka püüelnud on. Veel enne kui neisse paikadesse kohale jõuti, nimetati need põhjanabaks ja lõunanabaks. Need on ka külmemad kohad Maal, sest kui seal päike paistabki, siis ainult

võga madalalt, peaegu silmapiiri kohalt. Mitte kunagi ei ole nii, et nabal paistaks päike lagipähe. See on nõnda, sest Maa tiirleb ümber Päikese, nii et telg jääb ikka samas suunas.

Nii et päikese järgi saab Maa nabad kenasti üles leida, tuleb vaid minna kas siis pidevalt selles suunas, kus mail paistab päike keskpäeval, või vastupidises suunas. Ja olemegi kohal. Otse aga alati minna ei saa.

Nojah, eesti keeles on selline tore asi, et me nimetame Maa nabadeks neid kohti, mida inglise ja vene keeles nimetatakse poolusteks.

Kuidas siis naba üles leida?

Maal on üks tore asi veel, ja see on magnetväli.

Magnetväli kaitseb meid kosmosest tulevate väga energiliste osakeste eest. Aga magnetvälja nabad ehk poolused on umbes samas kohas, kus on Maa enda nabad. Ja nii on kompassiga kerge magnetpoolusele jõuda. Kuid siiski ei asu magnetilised nabad päris täpselt samas kohas kui Maa pöörlemise nabad. Praegu on näiteks magnetiline põhjapoolus umbes 800 kilomeetrit geograafilisest põhjapoolusest Kanada pool. Ja see liigub kiirusega umbes 40 kilomeetrit aastas Maa pöörlemispooluse suunas, nii et mõnekümne aasta pärast on üsna põhjanaba lähedal.

Kui olete jõudnud põhjanabale, siis kuhu te ka ei astuks, ikka astute lõuna poole. Enam rohkem põhja minna ei saa.

Sama asi on lõunanabal. Kuhu te ka ei läheks, ikka astute põhja poole.

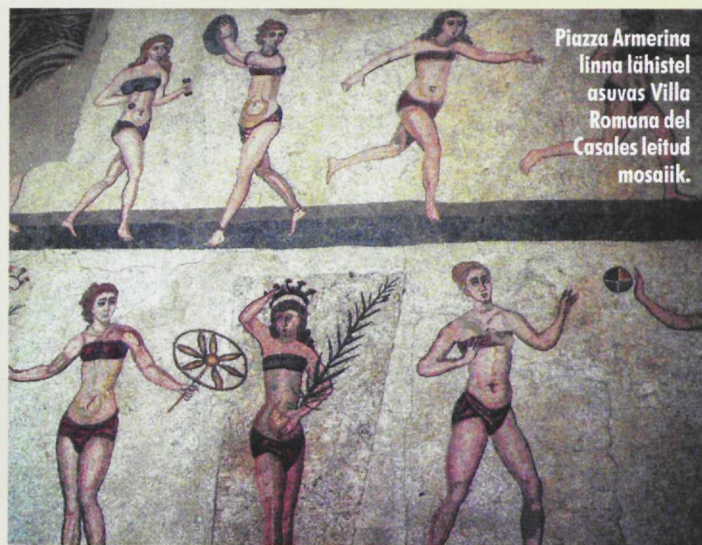
Nii et nabad on ühed äärmuslikud kohad. Suvel paistab seal päike ööpäeva läbi, ja talvel jälle on ööpäev läbi pime.

Üks oluline asi on lõunanabal ja põhjanabal erinev. Lõunanaba asub Antarktise mandril, mida katab kahe-kolme kilomeetri paksune jääkilp. Põhjanaba alt aga võib allveelaevaga läbi sõita, sest seal laiub ainult paksult jäätunud Põhja-Jäämeri. Sellepärast on ka põhjanabal soojem kui lõunanabal. Kui saab soojaks lugeda paika, kus suvel on umbes null kraadi, talvel aga -40.

Kummalisel kombel jõudis norralane Roald Amundsen esimesena lõunapoolusele 1911. aastal ja põhjapoolusele alles 1926. aastal. Ehkki leidis ka teisi mehi, kes kinnitasid, et nad enne põhjanabale jõudsid, on Amundseni reis ainsana täiesti kindalt paigas.

Kindlalt paigas on ka Maa nabad ise, sest erinevalt magnetilistest poolustest nende asukoht muutuda ei saa. Maa pöörlemisel on nii suur inerts, et pöörlemistalg oma kohta vahetada ei saa. Küll aga muudab see oma suunda Päikese suhtes. Tänu millele meil erinevad aastaajad omi.

Oma nabad on ka tähistatavad. Põhjapooluse lähedal asub meie peade kohal Põhjanaan, mille ümber kogu tähistatavas näib keerlevat, nii et aastaga jälle samasse kohta tagasi jõuab. Lõunataevas näitab naba asukohta Lõunaristi nimeline tähtkuju. Muidugi ei keerle taevatähed, vaid ikka meie ise oma Maa nimelisel sõidukil, mille pöörlemistalg loperdab.

Piazza Armerina linna lähistel asuvas Villa Romana del Casales leitud mosaiik.

Aitab ainsamastki nabast!

nimesed ei saa maakera kombel kahe nabaga uhkeldada. Naba on küll alati tähtsaks peetud, kuid veel kuuskümmend aastat tagasi mõisteti "koleda moeröögatusena" hukka päevitus-kostüümid, mis jätsid naba paljaks.

1946. aasta suvel tuli korraga kaks moekunstnikku välja kaheosalise rannakostüümiga, mis tekitas kaunites daamides vaimustust ja karmides moraaliüngrites kohutavat protesti: kes seda enne näinud, et suplema minnakse, ainult kaks riideribakest keha ümber!

Huvitav on see, et bikiinide leiutajad elasid mõlemad Prantsusmaal ning kuulusid meessoos hulk. Esimene neist – Cannes'i elanik **Louis Reard** – polnudki tegelikult moelooja, vaid hoopis insener, kes aitas aeg-ajalt oma moeateljee omanikust ema. Reard oli see, kes ristas rannakostüümi **bikiinideks**. Nimelt toimusid tollal Vaikses ookeanis asuva Bikini atollil lähistel tuumakatsetused, mis tekitasid ajakirjanduses protestikära – ja peaaegu samasugust protesti tekitasid ka õblukesed rannarõivad.

Reard'i konkurent – pariislasest moekunstnik **Jacques Heim** – pani oma päevituskostüümile nimeks "aatom", kuid see nimetus vajus kiiresti unustuse hõlma. Bikiini-meest Reard'i aga tabas raevukas pahameeletorm ja tal ei õnnestunud pikka aega leida ühtki modeli, kes oluks nõus naba paljastavaid päevitusrõivaid publiku ees demonstreerima. Ning kui lõpuks üks Pariisi striiptiisitar riskantse töö kalli raha eest enda peale võttis, ei lõppenud sellega veel bikiiniskandaalid: näiteks keelati veel 1951. aastal Miss Maailma võistlustel bikiine kanda. Alles siis, kui julge prantsuse filmistaar Brigitte Bardot sõandas 1950. aastate lõpul filmis "Ja Jumal lõi naise" bikiine kanda, hakkasid ka teised näitlejatarid – Gina Lollobrigida ja Sophia Loren – temast eeskujuga võtma.

Tänapäeval enam naba näitamisega skandaali ei tekita ja loorberid ei löika... Naba ümber tehakse tätoveeringuid ja naba külge kinnitatakse kulda ning kalliskive – küllap selleks, et poleks igav seda va nahavärvi nabakest imetleda.

Huvitav on aga see, et kui 1960. aastatel pidid itaalia filmitähed Lollobrigida ja Loren bikiine selga-jalga tõmmates kuulma oma korralike kaasmaalaste karme etteheiteid, olid itaalia arheoloogid juba ammu avastanud, et nende esivanemad ei teinud bikiinidest mingit numbrit! Nimelt kandsid roomlannadest sportlased bikiine juba **4. sajandil**, nagu võib näha Piazza Armerina linna lähistel asuvas **Villa Romana del Casales** leitud mosaiikidel! Antiiksed nabad on koos muu seinailuga kantud UNESCO kultuuripärandite nimekirja.

12. mail võis Laagri Maksimarket juures asuval kardirajal kuulda väikeste autode vaikset vurisemist. See oli võistlus „Ehita auto!“. Tempoka muusika saatel võistlesid Eesti eri nurkadest kokku tulnud 5. - 9. klassi õpilased, kes olid ise ehitanud otse sõitvaid ja raadio teel juhitavaid elektrimootoriga mudelaautosid.

Elnevalt toimunud eelvoorudes osales 212 võistlejat, neist 37 sai edasi. Finaalis hinnati leidlikkust (materjali-, tehnoloogia- ja disainilahendus), mis võis kokku anda kuni kümme punkti, meisterlikkust, mis andis maksimaalselt 5 punkti ning sõiduki kiirust ja stabiilsust, mis lisasid punktisummale kuni kolm punkti.

Zünnise kuulusid Stokkeri omanikfirma Mecro juht Priit Prints, huvikeskuse Kullo automudelispets Mait Murumäe, Eesti Tehnoloogiakasvatuse Liidu juht Mart Soobik, ajakirja Tehnikamaailm disainer Kaido Soorsk ja rap-artist Cool D.

Kell tiksus vaikselt oma rada ning vastased valmistusid jõuprooviks – kes parandas mootorit, kes liimis viimasel hetkel ära tulnud detaile, mõned tegid soojendust ning proovisid rajal autode sõiduvõimalusi. Laual seisab üks pilkupüüdev ja originaalne sõiduk, mida võiks esialgu hoopis veskiks või torniks pidada. „Mis see on?“ küsin salapärase auto omanikult. „Puidust maja. Punker,“ vastab Olari Hargats, Põlva Ühisgümnaasiumi 7. klassi õpilane. Säärase liiklusvahendi ehitamiseks kulus poisil umbes 2 – 3 õppeveerandit.

Kõrval istuvad Rõuge Põhikooli poisid Sulev ja Ott. Sulevil ootab võistlemist uhke sinine veoauto. Mis oli auto tegemisel kõige raskem? „Leida huvitav idee. Mina sain oma idee veoautorallikrossil, mida ükskord vaatamas käisin. Mõtlesin, et võiks ise ka sellise sõiduki teha.“ Auto kokkupanemisel võis kasutada erinevate mudelaute detaile, kuid Sulevi sõiduk on täiesti ise tehtud. Ott sai aga oma idee ajakirju sirvides. Vaatamata

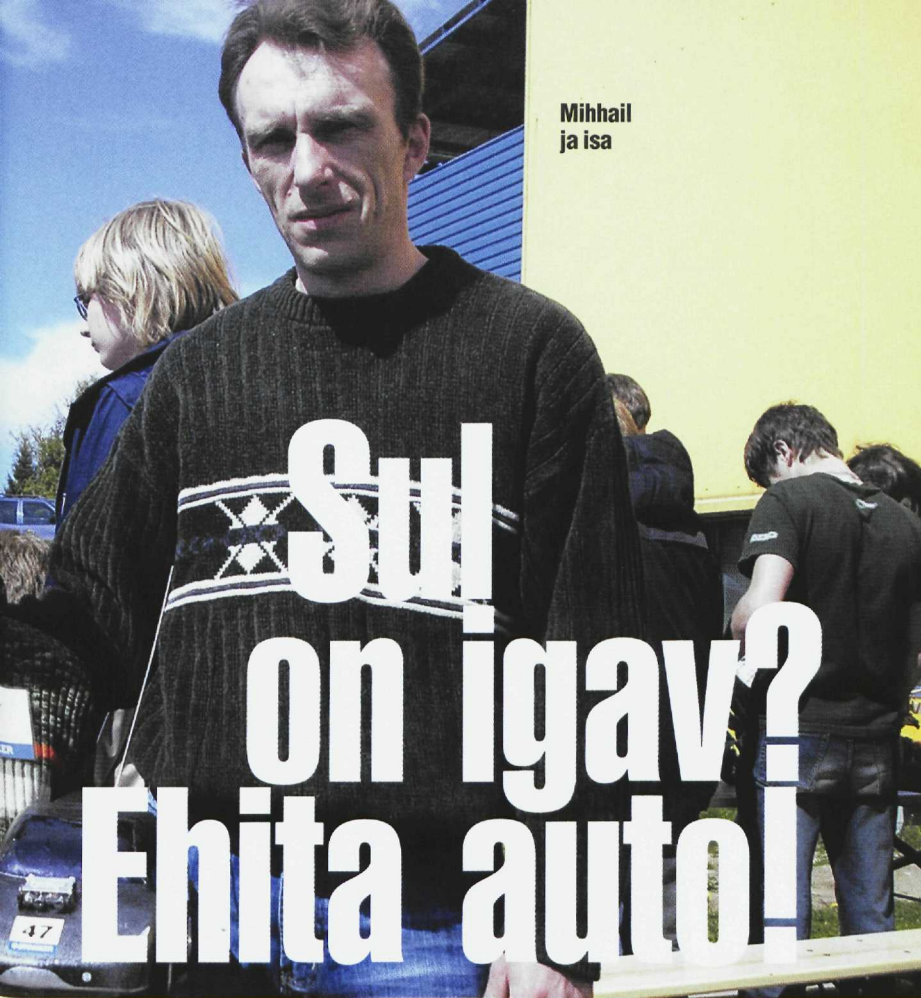
pealtnäha haprale ja läbipaistvale materjalile meenutab tema auto F1 kiireid rakette. Auto korpuse painutas Ott kõveraks spetsiaalse fööniga. Huvitav, mida Schumacher sellest arvaks, ehk tahaks temagi endale säärast neljarattalist sõpra?

Võistluse kavasse tehakse muudatused ning alguses sõidavad mitte raadio teel juhitud, vaid otse sõitvad autod. Sõidetakse aja peale. Igal võistlejal on kaks võimalust ning arvestatakse paremat aega. Stokkeri juht võtab sõna ning tervitab kohalviibijaid. Ta ütleb, et kindlasti on noored tegijad tulevikus need mehed, kes kruvi seina keeramisega hätta ei jää.

Võistlust alustab Pärnu Koidula Gümnaasiumi 6. klassi õpilane Dan Grišin, kuid auto sõidab finišisse suure kaarega. Edaspidi selgub, et see on vist pigem raja viga, sest üsna mitu sõidukit kalduvad ühele poole sõitma. Kuid õnneks ei heiduta see julgeid võistlejaid.

Järgmiseks sõidab Sindi Gümnaasiumi esindaja must moderne auto, aegadeks on 4:29 ja 4:86. Üksteise järgi seisavad stardijoone taha uhkete sõidukite omanikud. Rajale hakkavad

Mihhail ja isa

Sul on igav? Ehita auto!

tulema ka puidust tehtud ökoautod. Mõnel on raske vahet teha, kus on ees- ja tagapool. Üks on kindel: ökomasinad liiguvad õhku saastamata! Nende päral on tulevik. Võib-olla pole puidust sõidukid kõige kiiremad, kuid vanarahvaski rääkis – kes tasa sõuab, see kaugele jõuab.

Kohtunikud on väga vastutulelikud: esialgse kahe võimaluse asemel antakse ka kolmas, kui kellelgi auto keset rada vigureid tegema hakkab – siis ka neljas. Samuti lubatakse tegijatel auto kõrval kõndida ja seda suunata.

Võistlus kulgeb üsna rahulikult, kuni joone taha astub erkpunases T-särgis Silver Pärnu Koidula Gümnaasiumist. Esimene sõit: 2:95, teine 2:70! Kas meie ees on konkursi võitja? Kaasaelajad aplodeerivad ning konkurendid vaatavad pettunud, kuid samas imestaval pilgul.

Kuid siiski leidub Silverile ka konkurent – Sillamäelt pärit Vassili Kiritšenko, kelle auto ristitakse maantee-raketiks. Aeg 2:54.

Pärast võistluse lõppu antakse võidusõitjatele võimalus sõiduaega parandada, mida paljud ka kasutavad. Silver tahab vist Vassilit võita ning

proovib veel, kuid auto ei taha kuidagi otse sõita ning teeb rajal imelikke tantse. Teiste poiste ökomasinad ei võta ka kuidagi vedu. Kuid mõnel siiski õnnestub eelmist tulemust ka parandada.

Otse sõitvate autode voorus sai esikoha **Vassili Kirtšenko** Sillamäe Kannuka Koolist, teiseks jäi **Sander Tomson** ja **Silver Reinart** Pärnu Koidula Gümnaasiumist ning kolmas on **Ott Soovik** Rõuge Põhikoolist.

Küsisin pärast võistlust Vassili käest, et ta auto tegemisest lähemalt räägiks: „Tegin auto isaga. Koolis nägin konkursi reklaami ning tuligi idee osaleda. Alguses polnudki kindlat nägemust, kuidas auto peaks välja nägema – kõik tuli töö käigus. Korpus on tehtud puidust. Tähtis oli, et kõik kokku sobiks ning ilus vaadata oleks. Auto tegemiseks kulus umbes kuu. Proovisime tänaval selle sõiduvõimalusi, erinevatel teedel. Vahel oli autot raske kätte saada! Ehmatasime möödameijaid ja rikkusime liikluseeskirju – auto sõidab umbes 70 km/h.“

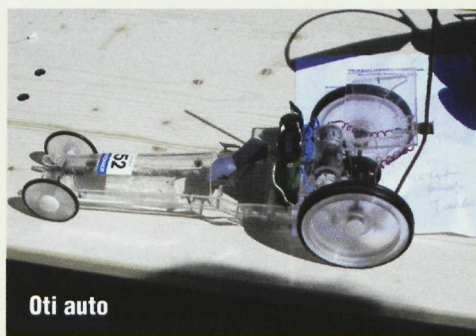
Sillamäelt on pärit ka võistluse kõige noorem osaleja – 3. klassis õppiv **Mihhail Suslov**. Tema joonistas alguses

auto paberile ja siis isa arvutas välja vajalikud mõõdud, et saaks sõidukit ka päriselus teha. „Tegin samal ajal kodus remonti,“ räägib Mihhaili isa, „kuid poeg ütles, et auto pahteldamine on palju keerulisem kui seinte pahtelkihiga katmine.“ Järgmisena tahaks poisil veel veel sõitva kaatri. Samuti on pojalt ja isalt plaanis teha Sillamäe linna päevadeks tuulelohe.

Järgmisena asuvad stardijoone taha raadio teel juhitud autod, mis peavad kiiresti, kuid korralikult läbima üsna mitme kurviga raja. Paremateks tulevad **Denry Aron** Sindi Gümnaasiumist, **Olari Hargats** Põlva Ühisgümnaasiumist, **Ranno Raja** Laagri Koolist.

Samuti valiti parimad juhendajad, kelleks osutusid **Margus Mikkor** (Valuoja ja Tääksi Põhikooli juhendaja), **Volde-mar Ansi** (Põlva Ühisgümnaasium) ja **Igor Ivanovski** (Sillamäe Kannuka Kool). Kolm parimat juhendajat ja meisterdajat said võimaluse valida endale 4000 – 1000 krooni ulatuses tööriistu. Auhinna said ka kolm parimat kooli, kust on kõige rohkem võistlejaid: Valuoja Põhikool, Miina Härma Gümnaasium ja Põlva Ühisgümnaasium. Need koolid said valida 20 000, 15 000 ja 10 000 krooni ulatuses töö- ja tehnoloogiaõpetuse klassi sisustust.

Sabina Zinovjeva

Oti auto

Mootori parandamine

VIKTORIIN

SUVINE SEGASUMM-SUMM-SUMM

Triibu-Liinel käis külas trükikratt, kes võttis kätte ja tekitas ajaviiteks raamaturiulitel suure segaduse. Kratt ise laiutas oma väikesi musti käsi ja läks oma teed, Triibu-Liine aga vajab abi, et kõik asjad jälle korralikult paika saaksid. Aitad ju, eks?

Kõigepealt – kas oskad öelda, missugustesse raamatutesse tuleks paigutada järgmised hooned:

- a) Paunvere kool
- b) Segasumma suvila
- c) Sigatüüka kool

Katsume ka muinasjuttu-maailmas natuke korda luua – midagi on siin lootusetult sassi läinud!

- a) "Alasti pardipoeg"
- b) "Okasmütsike"
- c) "Inetu roosike"
- d) "Pöialnahk"
- e) "Punapoiss"
- f) "Eeslikuningas"

Nüüd aga vaatame, kas saame eesti lastekirjanike nimed jälle korda. Trükikrattist jäi maha selline nimekiri:

- a) Lehte Rannap
- b) Harri Hainsalu

- c) Leelo Luts
- d) Jaan Jõgisalu
- e) Heljo Kass
- f) Aino Lember
- g) Ellen Soans
- h) Ilmar Tungal
- i) Kerttu Mänd
- j) Kristiina Trull
- k) Erika Niit
- l) Oskar Raud
- m) Ira Sauter
- n) Peeter Pervik
- o) Eno Esop

Ja lõpuks paneme jälle paika raamatute pealkirjad – need on päris segi läinud!

- a) "Kunksmoor ja suvekoerad"
- b) "Karupoeg, mereröövlitütar"
- c) "Barbara ja seitse kitsetalle"
- d) "Pokufflöö"
- e) "Naksiaabits"
- f) "Leiutajateküla lapsed"

- g) "Imetrallid"
- h) "Bullerby Puhh"
- i) "Meisterdetektiiv kapten Trumm"
- j) "Arabella saar"
- k) "Saladuslik Lotte"
- l) "Hunt ja Kalle Blomkvist"

Kes aitab Triibu-Liinel raamaturiuli korda teha? Osavate abiliste vahel loosime välja auhinna-raamatuid!

"Juku, miks sa täna hommikul jälle ennast pesnud pole?" pahandab ema. "Vaata, kui mustad su käed on – kas siis sellistega tohib kooli minna!"

"Aga ema, sa ju tead, et mul pole kombeks koolis kätt tõsta!"

"Kas teate, lapsed, et meie sajandi üks suurimaid probleeme on prügi tootmine?"

küsib õpetaja. "Prügi kogumine ja töötlemine nõuavad üha suuremaid kulutusi."

Juku tõstab käe: "Õnneks mõtles minu paps välja hea nipi, kuidas prügi-veo kuludest loobuda."

"Kas tõesti? Siis on ta sul ju lausa leiutaja!" imestab õpetaja.

"Jah, seda ta on! Nimelt kogume kokku terve nädala prahi, paneme selle suurde musta kotti ja viime maja ette. Ja siis helistab isa päästeametisse..."

Juku on koos oma klassiga Pariisis ekskursioonil.

"Mida sulle meenutab Mona Lisa

naeratus, Juku?" küsib klassijuhataja.

"Teid, õpetaja!"

"Kuidas nii?" küsib õpetaja meelitatult.

"Teil on just samasugune kaval nägu, kui ma püüan Antsu vihikusse piiluda..."

"Meie klassijuhataja läheb vist koolist ära," teatab Juku kodus.

"Mis juhtus?" imestab ema. "Tal on pensionini vist veel kaua aega!"

"Jah, aga viimases tunnis ütles õpetaja mulle väga tõsiselt: "Kas tead, Juku, ma ütlen sulle viimast korda: kui sa oma käitumist ei paranda, siis tuleb meil sinuga ilmselt peatselt lahku minna!""

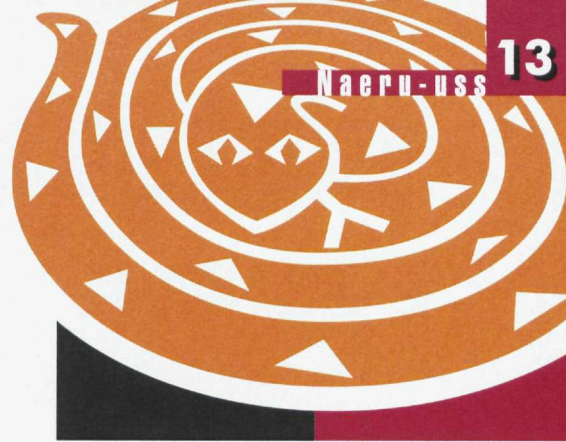

Väike Juku uurib tükk aega oma isa nägu ja küsib siis: "Issi, ütle, miks sa habet kasvatama hakkasid?"

"No mingi hobi peab ju inimesel olema!"

Politseinik märkab, et Juku ületab jalgrattaga ristmikku punase tule ajal ja peab poisi kinni.

"Kas sa, poiss, liikluseeskirjadest pole midagi kuulnud?" küsib ta kurjalt.

Juku kehitab õlgu: "Miks ei ole – mina tunnen neid väga hästi, aga jalgratas on mul alles nii uus, et ei tea liiklemisest maad ega ilma!"

Tere! Saadan teile paar anekdooti, mis on minu meelest väga lahedad!
Monika R. Tallinnast

Kohtuvad kaks pisikut.

"Sa näed täna kuidagi halb välja!" ütleb üks.

"Jah – ära igaks juhuks mulle lähedale tule," ohkab teine. "Mulle tundub, et mul on penitsilliin!"

Kaks kirpu tulevad kinost.

"Küll on koerailm!" kaebab üks.

"Sul on õigus!" vastab teine. "Ma arvan, et sellise ilmaga ei tasu hakata jala koju vantsima – võtame parem koera!"

Hiir vupsas urgu, nägu lõhki ja käpad kriime täis, ise tige kui kännuämblik.

"Mis juhtus?" küsisid teised hiired kohkunult.

"Mis juhtus, mis juhtus," osatas räsitud hiir tigidalt. "Ma tahaksin nüüd kere peale anda sellele, kes mulle ennist seletas, et musta kassi kartmine on ebausik!"

Kalkun tuleb kingapoest ja hoopleb teiste lindude seas: "Nüüd ma siis tean, miks mind kõikjal nii väga austatakse! Minu saba on tagantvaates ju täpselt Adidase firmamärk!"

Naljakaid lauseid koolivihikutest

1. Töökäsk. Moodusta lauseid, kus kasuta liidetega sõnu!

- Venelased, lätlased ja Räpinlased on väga halva pesu pesijad.
- Kaslased on londonlaste, mongolaste ja Räpinlaste juures vägagi tegijad.
- Räpinlased, mongollased ja londonlased on tulijad meie külla.
- Eestis elav londonlane on hea söögi tegija.
- Kaslane ja koerlane said mustal tänaval kokku ja algas hirmus märatsemine.
- Venelased, hiinlased ja eestlased korraldasid sügisel kooli alguse peo.
- Vanamale tulid külla linlased ja töid linlaste toitu.
- Rebecca-Lucia on ilus, pruun, noor ja tark sakslane.
- Linlane, kaslane ja konkurslane on igat pidi erinevad.
- Mongollane, londonlane

ja eestlane elavad eri maades.

- Tulija, tegija ja mineja tegid koostööd.
- Ta kahestus, et oli õppimata jätnud.

2. Töökäsk: Ava mõistete sisu!

- **Satiin** – pilkav nali.
- **Sõnakoomika** on see, kui kirjutatakse sõnadega.
- **Situatsioonikoomika** on kui on koomiline olukord või sitatsioon.
- **Komöödia** on nalja- või pillimäng.
- **Satiir** on pilke naeratus.
- **Tämbur** on ämber ehk pang.
- **Tuulteroos** on haigus.
- **Käng** – kamp
- **Mullikas** – isane vasikas.
- **Kahr** – juuksed, kährik.
- **Täiend** on loom, kes elab inimese peas.

3. Väljavõtteid kontrollivatest töödest:

- Mai laskis endale teha poisi pea.
- Tartus asus suurlinn.
- Pärnus tekkisid suured lained ja niimoodi tõusis linna veetase.
- Jõe ääres ujusid lapsed.
- Nukul olid mustad juuksed, peas olid nisupead ehk terakesed.

4. Moodustati liidetega sõnu! Vihikust lugesin siis:

- kaupnik
- kirjutandus
- metsjas
- julmlik
- habestik
- kutsujas
- jahtnik
- mähik
- paatnik
- lüpsnik
- juutlane
- habeline
- kililine
- põldnik
- sadastik
- saunjas

Mulluseid vihikuid lehitses Viluste Põhikooli õpetaja Aasa Liiv

Heiki Vilep

ITIMEES

ITIMEHEL PEA ON PAKS,
MUDIB NÄPPE NAKS JA NAKS:
ARVUTIL ON KUKKUND KIIRUS,
ARVUTIS VIST MÖLLAB VIIRUS!

SEINAAUGUST VAATAB HIIR.
SEE ON ITIMEHE PIIR.
"AITAB!" KARJUB ITIMEES.
"NÜÜD ON TÄITSA SIIBER EES!"

ASTUB AKNA JUURDE, NÄE –
VÄLJAS KEVAD JUBA KÄES!
ÕHKAB – OH, KUIS SOBIKS SEE
ARVUTIEKRAANILE!

Mustkunst ja mustkunstnikud

Derren Brown, tuntuim tänapäeva psühhomaag, sündis 27. veebruaril 1971. aastal Cryodonis, Londonis. Mõnda aega oli ta pere ainuke laps. Varaküps poiss armastas joonistada ning võttis pähe mitmeid kinnisideid. Ega pahanusedki olemata jäänud: näiteks õnnestus tal kord naabri paat kogemata maha põletada.

Õpinguid alustas Derren Whitgifti koolis, kus tema isa pidas ujumisõpetaja ametit. Pärast kooli lõpetamist kolis noormees Bristolisse elama ning astus sealsesse ülikooli, valides erialaks juura. Hüpnoteerija Martin S. Taylori etenduse külastamine andis talle aga tõuke muuta hoopis illusionism ja hüpnosis oma tööks.

1994. aastal, pärast kõrghariduse omandamist, hakkaski Derren trikitamisele leiba teenima, esitades pubides ja kohvikutes traditsioonilisi lähimaagia trikke. Siiski polnud ta ainult mustkunstnik, vaid kunstnik ka selle sõna kõige otsesemas tähenduses – nimelt maalis ta lisaraha teenimiseks kuulsatest ja rikkastest inimestest karikatuure. Seda hobi ei ole Derren hüljanud tänapäevani, tema joonistustest on koostatud terveid näitusi ning väike galerii on üleval ka koduleheküljel www.derrenbrown.co.uk.

1996. aastal andis noor maag Bristolis ülikoolis esimesed lavahüpnosis etendused ning kaks aastat hiljem hakkas ta tänu oma sõbrale, Ian Rowlandile, huvituma mõtete lugemisest.

1999. aastal, olles juba mõnda aega sobivat mõtetelugejat otsinud, tegi briti telekanal Channel 4 Derrenile pakkumise oma saate loomiseks. 2000. aasta jõuludel nägigi eetrivalgust „Derren Brown: Mind Control, with Derren Brown“. Saade sai üleöö populaarseks ning sellele toodeti kaks järge, ekraanile jõudsid mitmed uued videoprojektid ning lavalaudu vallutasid tuurid.

Mustkunstiharu, millega Derren Brown tegeleb, nimetatakse mentalismiks ehk psühhomaagiaks. Derreni stiil on aga täiesti omanäoline, ta on viinud mentalismi uuele tasemele. On küsitav, kas teda mustkunstnikukski nimetada sobib – kui mustkunst seisneb peamiselt visuaalsetel trikkidel, siis Derren mängib vemp peamiselt mõistusele.

Tema väitel on näiteks lihtsam panna inimene tahtma mõnd suvaliselt valitud eset, kui leida poest kingitus, mis sünnipäevalapsele tõeliselt rõõmu teeks. Samuti ei ole Derrenile takistuseks maksta ostude eest tavaliste, valgete paberilehtedega või mängida samaaegselt üheteistkümne professionaalse maletaja-ga ning kokkuvõttes võita.

Derren Brown elab Londonis, koos topiste (nende valmistamine on üks tema hobidest) ning kahe papagoiga. Töökoormus hoiab teda viiskümmend kaks nädalat aastas kurnatud ja närvilisena, lõõgastuda aitavad koduseinte vahel maalides veedetud vabad nädalavahetused.

Trikk: Mustkunstnik võtab laualt kuus ajakirja: „Nagu te näete, on need kõik täiesti erinevad väljaanded. Kas keegi publiku hulgast oleks nii lahke ja nimetaks neist ühe?“ Pealtvaatajate hulgast leitaksegi kiiresti vaba-

tahtlik, kellele mustkunstnik ulatab tema valitud ajakirjanumbri. „Ütle nüüd üks kahekohaline number,“ palub maag abilit. „Kakskümmend üks!“ kõlab kiiresti vastuseks ning mustkunstnik hakkab publikule triki põhimõtet seletama: „Nagu te isegi veenduda võisite, nimetas juhuslikult valitud abiline minu käes olevast kuuest ajakirjast ühe, talle kõige enam meeldiva ning nimetas kahekohalise numbri, milleks oli kakskümmend üks. See number viitab vabatahtliku käes oleva ajakirja kindlale sõnale, nimelt kahekümne esimese lehekülje teise rea esimesele sõnale. Nüüd proovin ma selle sõna ära arvata.“ Abilise poole pöördudes palub maag: „Kas sa oleksid nii lahke ja vaataksid, milline on sinu käes oleva ajakirja kahekümne esimese lehekülje teise rea esimene sõna?“ Abiline lehitseb ajakirja ning leiab palutud sõna kiiresti üles. „Vaata mulle nüüd otse silma ning mõtle tungivalt oma valitud sõnale. Ära proovi mulle mingeid vihjeid anda, see ajaks mind vaid segadusse,“ annab maag järgmise korralduse. Mõned sekundid valitseb saalis vaikus, mustkunstniku ning abilise vahel on pidev silmside. Hetke pärast teadustab maag kõva häälega, milline oli abilise valitud sõna ning vabatahtlikul ei jää muud üle kui tunnistada maagi oskust lugeda tema mõtteid.

Selgitus: Selle triki jaoks on mustkunstnikul vaja tegelikult üheksat ajakirja, millest kuus peavad olema kolm paari dublikaate. Eelnevalt tuleb ajakirjad ette valmistada, eemaldades kolmelt dublikaatajakirjalt kaaned ning asendades need kolme erineva väljaande kaantega. Nüüd on mustkunstnikul kuus erinevate kaantega ajakirja, mille hulgas on kolm sama sisuga paari. Kindlasti tuleb meelde jätta, millised ajakirjad omavahel paaris on. Et abiline ei üllatuks, kui avastab „Naiste-lehest“ vaid autojuttu, tuleb hoolitseda selle eest, et valituks osutuks originaalkaantega ajakiri. See ei olegi tegelikult nii raske, tähelepanu tuleb pöörata vaid abilise soole. Kui abiliseks valida mees, siis on kindel, et oma valikus eelistab ta „Auto-lehte“ „Naistelehele“ ning „Tehnikamaailma“ „Kodukirjale“. Ajal, kui mustkunstnik publikule triki põhimõtet seletab, lehitseb ta vabatahtliku valitud ajakirja dublikaati ning otsib üles abilise nimetatud numbrile vastava sõna. See tegevus peab olema nii loomulik ja sõna vaatamine nii kiire, et pealtvaatajad seda ei märkaks. Sellisel moel sõna teada saanud, ei jää maagil üle muud, kui manada ette keskendunud nägu ning kuulutada kõva häälega „mõttejoul“ teada saadud sõna.

Mustkunstnik Ande

Puhh oli nädal aega Orissaares

Mie koolis toimus algklasside õpilastele KARUPOEG PUHHI NÄDAL.

Te ju teate, kes Karupoeg Puhh on? Kindlasti on paljud teist siirast rõõmu tundnud "Karupoeg Puhhi" lustakaist seiklustest. Puhhi-lugude autori, inglise kirjaniku Alan Alexander Milne'i sünnist möödus tänavu 125 aastat.

A. A. Milne'il oli poeg Christopher Robin, kelle armsamateks leludeks olid suur plüüskaru ning Londoni loomaaias nähtud karu, kelle nimeks Winnie, aga Puhh oli poisi lemmikluik. Nii sai Milne'i karupoeg endale kummalise kaksiknime „Winnie-the-Pooh“, meil aga tõlgituna "Karupoeg Puhh". Õhtuti tuli Christopher Robini isal jutustada pojale unejuttu, kus tegelasteks Winnie Puhh ja teised mänguasjad. Nii sündiski raamat "Karupoeg Puhh", kus tegutseb mõnus ja sõbralik seltskond loomi koos väikese poisiga.

Meiegi õppisime "Karupoeg Puhhi" tundma erinevate ürituste kaudu. Ühel päeval esitasime katkendeid nimetatud raamatust, teisel joonistasime koomikseid või muid pilte karupojast ja tema sõpradest, kolmandal parandasime Christopher Robini ja ta sõprade tehtud kirjavigu – oli ju Christopher Robin alles väike poiss, kes ei osanud veel öieti lugeda ega vigadeta kirjutada. Neljandal päeval kirjutasime neist toredaist tegelastest oma lood.

Meie õpetajad ja lasteraamatukogu töötaja suunasid meid kõiki neid asju tegema. Lõpuks autasustati parimaid joonistajaid, kirjutajaid ja katkendite esitajaid.

Oli tore nädal. Ja saime natuke targemaks ka.

Eliis Leppik Orissaare Gümnaasiumi 4. klassist

Miks ma armastan Eesti metsa?

Minu isa töötab metsas. Ma tahan kogu aeg metsas käia, et metsa näha. Kui metsa poleks, ei oleks seeni ega marju. Kui isa on metsas, viin ma vahel loomadele süüa. Ma armastan paljusid loomi ja kui neid pole, pole ka mind, sest ma nii armastan oma metsa. Ma tahan, et mets oleks kogu aeg mu maja ees. Kui metsa pole, ei saa ka putukad elada. Loomad ei saa siis omale varjupaika. Mulle meeldib väga linnulaulu kuulata. Kas teile meeldib linnulaul ja mets? Eesti metsas on nii vaikne, kui ma olen seal käinud. Ma arvan, et kui metsad maha võetakse, oleks see väga paha ja kurb.

Kerli Voitka Adavere Põhikooli 2. klassist

Kevad

Päikese äratushüüet kuulis esimesena sinilill: „Kui tore! Lõpuks ometi!”

Lumikelluke hõikas kaasa: „Ka mina tulen üles ja säran päikesekiirte all!”

„Hello, hello! It's spring! Here is always so nice!” oli kuulda Aafrika poolt toonekure häält. Tema vend tõlkis: „Tere-tere! On kevad! Siin on kõik nii kena!” Seda arvasid ka kõik teised kured, kes koju saabusid.

„Siin on häid halle kive, kus hea lesida ja päevitada. Mul on isegi päevituskreemi, mille ma müügemees konnalt ostsin,” sisises rästik. „See maksis 20 krooni ja kingituseks andsin kaasa veel ka supluskäteräti!” lisas konn.

Päike jäi ärkajatega rahule: „Tore, et omavahel hästi läbi saate ja oskate kevadet nautida!”

Merilyn Asi Viluste Põhikooli 6. klassist

Karin Hansson

Kaks kirpu

Elasid kord kaks kirpu Ruudi ja Leenu, kellele meeldis väga reisida. Kõige parem oli selline asi ette võtta pontsaka ja tokerdunud karvadega krants Lontu karvades. Lontu oli lotendavate kõrvadega haggijas. Nuhh-nuhh, nuuskis ta mõnikord mööda prügikastitaguseid, nuhh-nuhh, nuusutas ta õhku vana punase autoromu juures. Ruudi ja Leenu tundsid end aga Lontu karvades üpris kenasti.

Ühel päeval, kui Lontu parajasti oma kuudis norinal lõunauinakut tegi, ütles Ruudi Leenule:

„Tead, Leenu, me sinuga oleme siin Lontu karvades juba üpris kaua elanud. Nüüd tahaks aga kuhugi päris kaugemale reisida, näiteks Aafrikasse.“

„Hiii-hii, mis me seal teeksime? Hüppaksime mõnele pärdikule kraesse ja naudiksime palavust või?“

Leenu kiigutas end ühel Lontu tokerdunud karval ja kihistas naerda, hädavaevu suutis ta end sellel veel kinni hoida, punane lehvikegi oleks juustest libisenud.

„Ei, ei, Leenu, mitte seda ei pidanud ma silmas. Oled sa näiteks mõtelnud, kuidas näeb välja üks tõeline merikilpkonn või näiteks laiskloom? Parem on ikka kõik need elukad oma silmaga üle vaadata.“

„Ei mina taha kuhugi minna, ei Aafrikasse ega Antarktikasse, mul hea siingi, Lontu soojas karvastikus.“ Leenu hakkas end karva otsas veel jõulisemalt kiigutama. Ikka paremale ja vasakule, vasakule ja paremale.

Ruudi muutus pahaseks:

„Puhh, Leenu, ära kiiguta end seal nii ägedasti, mul hakkab sellest juba pea ringi käima.“

Korraga ehmatas Lontut miski ja ta tõusis.

Leenu jättis kiikumise pooleli ja heitis Ruudi suunas tähelepaneliku pilgu:

„Tsss, Ruudi. Kas sa panid tähele? Lontu liigutas end,“ sosistas ta.

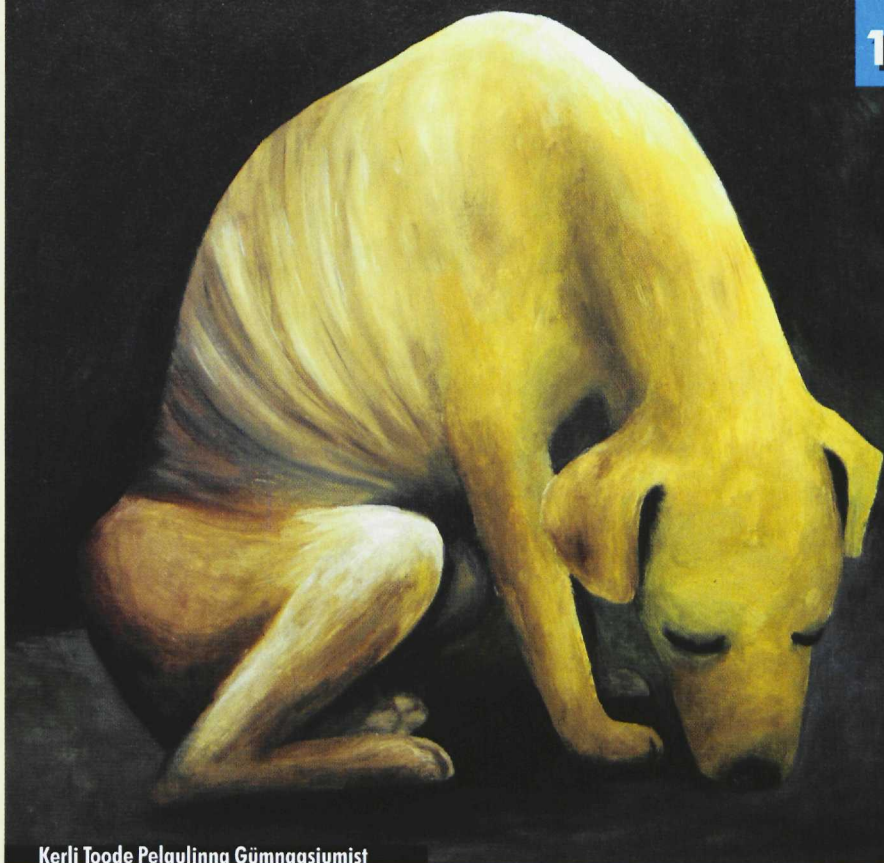
„Ah, küllap läheb oma krõbuskrite kausi juurde ja hakkab sööma. Leenu, kas sa pole kunagi mõelnud, kuidas koerad midagi nii krõmpsuvat süüa saavad?“

Leenu tardus paigale:

„Tasa, Ruudi! Sa räägid täna õige kentsakat juttu. Loomulikult armastavad koerad krõbinaid, mis selles siis nii imelikku on?“

„Tegelikult pole selles midagi imelikku. Kuule, Leenu, Lontuga on, jah, midagi lahti, sest me ju rappume.“

Samal ajal nägi Lontu naabrimaja Miisut ja oli valmis talle turja kargama:

Kerli Toode Pelgulinna Gümnaasiumist

„Auhh, auhhh!“ plätsus Lontu.

„Mäu-mäu,“ kräunus Miisu.

„Vaata, Leenu, me peame vist selle reisimise järgmiseks korraks jätma. Lontu ajab vist kedagi taga.“

Tõepoolest: Lontu ajas naabrimaja Miisu puu otsa, aga alla too sealt enam ei tulnudki.

„Mäu-mäu,“ halises ta.

„Auh-auh,“ vastas Lontu.

Kui see seiklus läbi sai, mõtlesid Leenu ja Ruudi:

„Pole vaja kaugemale reisima minna, seiklusi juhtub siingi.“

Ruudi noogutas ja haaras Lontu ühest karvakesest tugevamini kinni.

Kirbu-Kaarel

Elas kord õnnetu Kirbu-Kaarel. Kaarlil oli suur mure, kuhu minna talvitama.

Jõudiski kätte sügis ja Kaarel otsis meeletult endale sooja koda.

Hüppeldes mööda külma ja porist tänavat, kohtas Kaarel korraga magavat karvast kassi. Ta võttis suure rõõmuga hoogu ja hüppas kassi turjale.

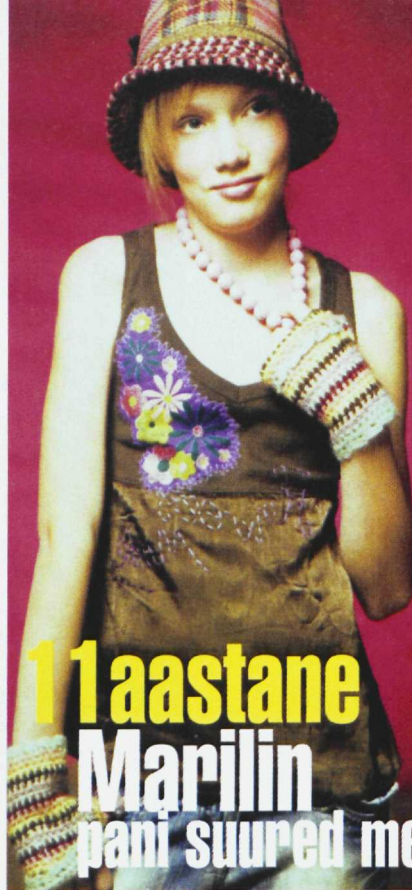
Kaarel oli tark ja kaval kirp. Ta teadis kassidest paljugi ning oli kuulnud, et need loomad armastavad samuti sooja.

Kui kätte jõudis talv, ei olnudki Kaarel enam õnnetu, vaid oli väga rahul oma uue koduga, mida ta jagas laudakass Arturiga. Kirbu-Kaarel elaski kevadeni oma uue sõbra Arturi kasukas.

Hulk uusi ilusaid laule!

Lastekraani Muusikastudio poolt koostöös Heliloojate Liidu, Tallinna linna ja Eesti Televisiooniga korraldatavale laulukonkursile "Lastelaul 2007" saabus 119 laulu, millest 12 kõlasid finaalkontserdil. Esikoha võitis **Kaari Sillamaa** – **Angelina Semjonova** laul "Mõmmadi, mõmmadi, mütt, mütt, mütt", teise koha sai **Mirjam Mesaki** – **Eve Viilupi** laul "Öö", kolmanda preemia sai **Priit Pajusaare** – **Maian Kärmase** "Eluratas", neljandaks jäi **Urmas Lattikase-Leelo Tungla** "Mesimummu töölaul" Eripreemiad said **Rein Rannap**, **Ingrid Kajak** ja **Mirjam Mesak**.

11 aastane Marilin pani suured mehed laulma

16. mail esitles oma esimest plaati väga noor lauljatar – 11aastane **Marilin**, kelle CD-l võib kuulda veel mitmeidki poppe hääli: kaasa löövad **Jaagup Kreem**, **Ivo Linna**, **Toomas Kõrvits** ja teised. Kokkumängu tegi **Tõnu Raadik**. Eriti vahva on see, et Marilini laulud on lähedalt eakohased ja vaimukad: muusika kirjutas noore lauljatar vanaisa **Tiit Saluveer**, kelle lemmikpoeetiks on **Henno Kõo**. Kes soovib Marilini kohta rohkem teada saada, see võib uurida ta kodulehekülge: www.marilin.ee.

Õnneliku lapseõnne muuseum sai 13. aastaseks

26. mail tähistas Tartu Mänguasjamuuseum oma 13. sünnipäeva. Peo puhul muuseumis piletiraha ei küsitud – vastupidi: sünnipäeval keerutati õnneratast, istutati rahapuid, meisterdati võlukepikesi ning tehti õnnetoovaid näomaalinguid. Kõik leluhuvilised on ka suvel muuseumis teretunud. Mänguasjamuuseumi aadress on Lutsu 8, Tartu. Lähimat teavet saab telefonil 74611777 ja koduleheküljelt: www.mm.ee.

Kohila valla põnnid korraldasid paraadi

Emadepäeva eel toimus Kohilas isevärki paraad, mille paljud osavõtjad lasid end suisa sõidutada. Nimelt oli paraadi peategelaste sünniaastaks 2006 – ning selliseid noori kodanikke oli vallas tervelt 97. "Oleme oma põnnide paraadi üle väga uhked," kinnitas ürituse peakorraldaja, Kohila valla kultuurinõunik **Annelis Kõiv**: "Tahame, et kõik näeksid, kui palju on meil Kohilas lapsi ja õnnelikke ning ilusaid emasid". Selliseid paraade võiks üle Eesti rohkemgi olla!

Balbiino suveüllatused

Oma Eesti jäätisemeister Balbiino alustas suvehooaega lausa jäätisevikerkaarega: nüüd võivad jäätisesõbrad maiustada enam kui kümne uue jäätisesordiga! Balbiino juhataja **Riho Niisi** sõnul katsetatakse seekord lisaks uutele maitsetele ka vastsete vormidega: saadaval on koguni rongikujuiline jäätis, mille pakendit saab suurepäraselt kasutada näiteks liivakookide tegemiseks. Mõnus vanillijäätis ise aga sisaldab veel ka tutti-frutti krõpse. Suurematele jäätisesõpradele on mõeldud neljakandiline põneva nimega jäätis Agent. Balbiino arendusjuht **Merike Pärn** nimetas jäätiseuudiste seas veel vahvlijäätiste sarja Mr Big: härra Bigi peres on nimelt neli erineva maitsega topsijäätist. Neile, kes oma figuuri pärast pabistavad, pakub Balbiino uusi Dixi pulgajäätisi, mida katab mõnusalt hapukas mahlaglasuur. Liikuva eluviisiga noored võivad aga julgesti maiustada uue koorejäätiste sarjaga, milles on 5 uue maitsega toodet. Kahte sorti koorejäätist saab pulga otsast mugida, kuid kindlasti võiks külmkappi tuua ka maitstva vahtrasiirupi või kreeka pähklitega perepakendi.

Jenkahüpetega puhtasse metsa!

Kesk- ja Lõuna-Eesti noored otsustasid lõpetada projekti "Mets õpetab!" lõpetada Nõu vallas Nuke pargis Tartumaa pikima Karulaane jenka keti moodustamisega. Jõgeva-, Põlva-, Tartu-, Valga-, Viljandi- ja Võrumaalt osaleb 2007. a. projektis üle 6600 lapse.

Tere, lind!

Piiritaja

Foto: Mati Kose

Küllap olete suvises taevas neid musti,

alati kiirustavaid ja teravalt kriiskavaid ehk piiritavaid pikatiivalisi pääsukesarnaseid linde märganud. Kõrva kriibib nende kisa kindlasti, nägemiseks tarvitseb vaid pea kuklasse ajada. Vähe on neid, kes piiritajat ka muul moel kui lennul näinud. Sest lennates suurem osa piiritaja elust möödubki.

Teist nii omapärast lindu meil pole. Ei ole see ju tavaline, et üks lind suudab kõik oma toimingud ära ajada õhus, lennates. Lennates ta sööb-joob ja lennates magab, lennates paaritub ja lennates kogub pesamaterjali. Vaid munade haudumist pole ta lennul ära õppinud ja ka pojad ei lenda kohe munast välja, vaid veedavad enne elluastumist päris pika aja pesas.

Oma väljanägemiselt meenutab see lind pääsukest, kuid on suurem ja väga pikkade tiibadega, ise üleni must. Vaid kurgu alt on veidi hallikas. Ka kiiruselt on ta pääsukestest üle, ainult manööverdamisvõime poolest jääb neile alla. Eesti keeles kandis ta varem isegi piirpääsukese nime, aga selle eksitava poolest muudeti see ära. Nimi *piiritaja*

iseloomustab hästi tema häälsust. Inglisekeelne nimetus *swift*, mis tähendab ka kiiret ja vilgast, viitab just piiritaja nendele omadustele. Venekeelne *тсornõi striž* (must piiritaja) ja soomekeelne *tervapääsky* (tõrvapääsuke) viitavad jällegi tema mustale värvusele. Piiritaja saksakeelne nimi *mauersegler* tähendab aga otsetõlkes müüripurjetajat (ehk -purjekat ehk -purilendurit). Siin on silmas peetud tema pesitsemistavasid ja miks mitte ka sarnasust purilenduriga.

Pesitsemiseks otsibki piiritaja mõne müürilõhe või katuseõnaruse või ventilatsiooniaugu hoonete seintes. Või valib selleks kuldnoka pesakasti või puuõõnsuse. Sageli pesitsevad nad kirikutornides, kus neile sobivaid õnarusi tavaliselt ikka leidub. Suurem osa piiritajatest pesitsebki asulates, nii suurtes linnades kui külates. Sellepärast jagame nendega elupaiku igal aastal, vaid nii otsest kontakti meil omavahel pole, nagu on näiteks kuldnoka, metsvindi, tihaste ja pääsukestega.

Seegi kontakt, mis on, jääb lühemaajaliseks kui ükskõik millise teise

Teist nii omapärast lindu meil pole. Ei ole see ju tavaline, et üks lind suudab kõik oma toimingud ära ajada õhus, lennates.

Piiritaja algus lk 19

inimkaasleja linnuliigiga. Sest piiritaja sünnimaal veedetav aeg on üürrike. Saabuvad nad olenevalt kevadest mai teisel poolel või koguni juuni alguses, lahkuvad aga juba augustis. Seega veedavad siin vaid kolm suvekuud, nii palju kui neil pesitsemise peale kulub. Ja kui vahepeal ilmad külmaks peaksid minema, võivad lennata mõneks ajaks sadade kilomeetrite kaugusele paremat ilma ja toitumistingimusi otsima. Pojad sel ajal ei hukku, neil on huvitav kohastumus laskuda kuni paariks nädalaks tardunne, mil nende kehatemperatuur jahtub ja elutegevus peatub. Pärast vajavad muidugi seda rohkem toitu, et taas kosuda ja suureks kasvada. Olenevalt tingimustest võib piiritaja poegade pesaelu-periood kesta päris pikalt, keskmiselt poolteist kuud (laululindude poegadel on see tavaliselt paar-kolm nädalat).

Kogu toidu püüavad piiritajavanemad õhust, lennates suure lahtise suuga „läbi toidu“, tugevad jäigad karvad piiritaja suu ümber aitavad putukaid suhu suunata. Putukad kogutakse pugusse pisikeseks palliks ning alles siis viiakse poegadele. Ükshaaval poleks mõtet nendega poegi narrida. Kui pojad lõpuks pesast lahkuvad, on nad kohe võimelised ise lendama ja putukaid püüdma, vanemate abi ei vaja. Paljud linnud toidavad ju ammugi lennuvõimestunud poegi mitu nädalat takkajärgi, piiritaja noorukid selliste memmekate hulka ei kuulu. Ainuke hädaolukord võib neil tekkida siis, kui nad mingil põhjusel, väheste kogemuste tõttu, maapinnale peaksid sattuma. Maast piiritaja omal jõul lendu tõusta ei suuda, siin poleks ka emast-isast vähematki abi. Piiritaja jalad on pisikesed, neli varvast kõik ettepoole suunatud, käia ta nendega ei saa. Ainsaks lootuseks on kohtumine heatahtliku inimesega. Ja teadliku inimesega. Paraku ei tea paljud inimesed piiritaja iseärasustest ja peavad teda vigaseks linnuks. Kui nad püüavad teda ravida või ise „üles kasvatada“, ei tule sellest midagi välja. Vaja oleks ta lihtsalt kusagile oksale asetada või õhku visata, et ta saaks tuule tiibadesse, aga selle peale inimesed ei kipu tulema. Hea on, kui teatatakse loomaaeda või Elistvere Loomaparki või Nigula Metsloomade Turvakodusse või kohalikku keskkonnateenistusse, siis saab seda nõu kuulda. Paraku ei tunne inimesed linnuliike piisavalt hästi ja on olnud juhuseid, kus teatatakse kotkapoja leidmisest, mispeale saadetakse kohale kotkamehed, kel on kaasas suur pappkarp, kindad ja muud kaitsevahendid tugeva linnu vaigistamiseks. Kohapeal aga selgub tõde – noor piiritaja vajab lendumist. Ju siis piiritaja suur suu, veidi kõver nokk ja silmavaade lubavad pidada teda kotkakski, see on ju talle suur tunnustus. Küllap tahaks emale-isaalegi uhkustundega neist seiklustest pajatada, kuid nemad on juba Eestimaa tolmu tiibadelt pühkinud. Vanalinnud lahkuvad sageli kohe, kui pojad suured.

Praegu, juunis, on aga piiritajate kõrgaeg ning nautigem neid toredaid linde suvises taevas!

Peep Veedla

Anastasia-Isabella Poola Tallinnast

Mõnus koolipäev

Kord läksime me klassiga
metsa alla matkama.
Ei õpikuid pidanud tassima,
sest me ei tulnud õppima.

Orav liikus männioksal,
rähn lendas, tõuk nokas.
Istusime mätta otsa,
sõime täis tühjad vatsad.

Korruga algas sadu.
Jooksime matkaonni varju.
Varsti andis jälle päike
märjale rohule ilusa läike.

Kõndisime metsast välja,
taevas kiirgas vikerkaar!
Olime väga rõõmsas tujus,
mängisime keerukuju.

Malle Poola Tartust

DID YOU THINK THAT
I WAS GONNA GIVE
IT UP TO YOU

Avril Lavigne

ILMAPUU LÄVEL

X NOO

Oleme Eestimaal korduvalt kogunud, et ühislaulmises on vägi. Et keel heliseks, peab meid olema palju. Sestap saame taas lauluväljakul kokku, et koos osaleda. **Lülitame end ühisesse võimsasse vooluringi!**

TÕNIS MÄGI

ARTE LAULU- JA TANTSUPIDU
ILMAPUU LÄVEL
29. JUUNI - 1. JUULI 2007

Soodushinnaga piletid on eelmüügis jaanipäevani!

Piletid Piletilevist www.piletilevi.ee

HEA LAPS

Kirjanurk

Rõõmsat jaanikuud kõigile sõpradele ja sugulastele!

Kuulutame nüüd välja aprillinumbriga võistluste auhinnasaajad.

Nagu ikka, saavad Tallinna, Harju-, Lääne-Viru-, Järva, Pärnu- ja Läänemaa lapsed oma preemiad kätte **Kullo Lastegaleriist** (Kuninga 6, Tallinn), Tartu-, Valga-, Võru- ja Jõgevamaa laste auhinnad toimetatakse Tartusse **O. Lutsu nim. Raamatukogu Lasteosakonda** (Kompanii 3/5, Tartu). Kellel on muid soovet, neil palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida!

LEGO - talongide

loosimisel oli seekord õnne järgmistel vastajatel: **MARILIIS MAAMÄGI** Rakverest, **PIPI-LOTTA KULLA** Laevast, **JÜRGEN LÄTTE** Tallinnast ja **KRISTIINA VESKIMÄE** Türitl.

Barbiebinduse peaauhinnad võitsid:

PILLE-RIIN KULLA ja **GRETE SIRGE** Tartumaalt ja **ANNA-KAISA ADAMSON** Suure-Jaanist. Ergutusauhinnad saavad **ANASTASIA ISABELLA DOOLE** Tallinnast ja **JOHANNA-LY MÄNNIK** Laevast.

TV-3 auhinnad saavad **LAURA JOHANSON** Suure-Jaanist ja **KÄTLIN LUHT** Türitl. Kirjukurvalisi jäneiseid leidsid kõige nobedamini ja auhinnad saavad **MAALI Olustverest**, **KRISTIINA ADEROV** Türitl ja **MARI-ANN ALJAS** Paikuselt.

Aprilliini-auhinnaraamatud võitsid **ELIS RUUS** Elvast ja **EMILY MUTTIKA** Lääne-Virumaalt.

Ristsõna CD-d saavad **ANNA-MARIA LIIV** ja **ANDRES AINSON** Tallinnast.

Õuemängu-auhinnaraamatud võitsid **KÄRT** ja **MARGOT SEPP** Tartumaalt ja **MALLE POOLA** Tartust.

Hei! Otsin kirjasõpra! Olen 12aastane tüdruk. Kirjutage mulle: Tartumaa, Haage 2-2, KETU.

Tere! Otsin kirjasõpra vanuses 12-18. Ma olen sündinud veebruaris ja tahaksin väga kellegagi kirjutada! Olen ise 13a. poiss, elan Tamsalus. Ja mul on juba 11 kirjasõpra, aga tahaksin muidugi veel! Et postiteel! Poisid ja tüdrukud, kribage;) Vastan 100%! Minu aadress: **Allar Võrno, Kolde 9, Tamsalu, Lääne-Virumaa 46106**

Tsauka! Otsin sõpru vanuses 12-14 aastat. Meilige mulle: **mariin111@hotmail.ee**

Muinas-Julle võitjad selgunud!

Muinas-Julle võistlusele "**Torni sõnum**" laekus tänavu **367 võistlustööd**. (võrdluseks – 2006. aastal 126 tööd). Auhindade kätteandmine toimus 26. mail Tallinna Kodulinna Majas.

Et üksikasjaline võitjate nimekirja võtaks enda alla vaat et pool ajakirja, siis avaldame siin üksnes võitjate nimed.

Parimad joonistajad olid: DAIVE TIITS, LAURA JOHANSON, RISTO ORPUS, AIRE-KATRE VAHI, NELE-JOHANNA NOOR, SIRET MIKU, RAGNE LIBLIK, RAIMI NIKKARI, SIRLI RUUS, BRITA PÄHKEL, HELIS OJALA, ELIISE SKATSHOV, EVELIN PALU, MAARJA-LIIS VESILOIK, INGRID KAU, KRISTINA MÄE, HELME SANATOORSE INTERNAATKOOLI 7. KLASS.

Eesti Muinsuskaitse Seltsi tunnustuskirjad pälvivad: JASPER VIMM, TARVO DUBININ, ANDRA MARIS AULE, ANNA-MARIA JAMS, MARI SILDNIK, MIRT STOPPELSTEEN, HELEN HIEVÄLI, SANDRA KARTAU, MAILIS OLEFRIENKO, MARIELL MIILVEE, HELI ESKO, OLARI RISTIKIVI, KADRI MALMBERG ja LILIA ALAMETS.

Kirjutajatest said auhinnad: TRIIN VALDMAA, LIINA NÕMM, ELIISABET HEIN, ELLEN ANETT PÖLDMAA, RAIN HIETAMM, MARIIA KALBACH, ANETTE HAAVEL, FELIKS VACHT, HANNA-LIISA SOLL, FREDDY OLLER ja KEIR LOMP.

Tunnustuskirja pälvivad: IRENE KURG, AANA-LIISA KASTE, JÜRGEN MARK, ANDREAS AADEL, HANNA MARIA AUNIN, MAARJA-LIIS TOOTS, GERLY JÄRVAN, MARIA RUDNITSKI ja ANGELA SAHK.

Parimad luuletused kirjutasiid: KAIDAR VIRKS, GREETE PÖLLUSTE, HANS-JOOSEF PÄRNA, SANDER KRUIUS, ANN-AMY VENE, GRETE SIRGE, MARTHA ABNER, HELINA PÖDER, KATRE POHLAK ja VERONIKA PAJULA. EMS-i tunnustuskirja said: KRISTO HUUM, KEILI KANTER, SANDER RAUDAM ja SILJA VAHI.

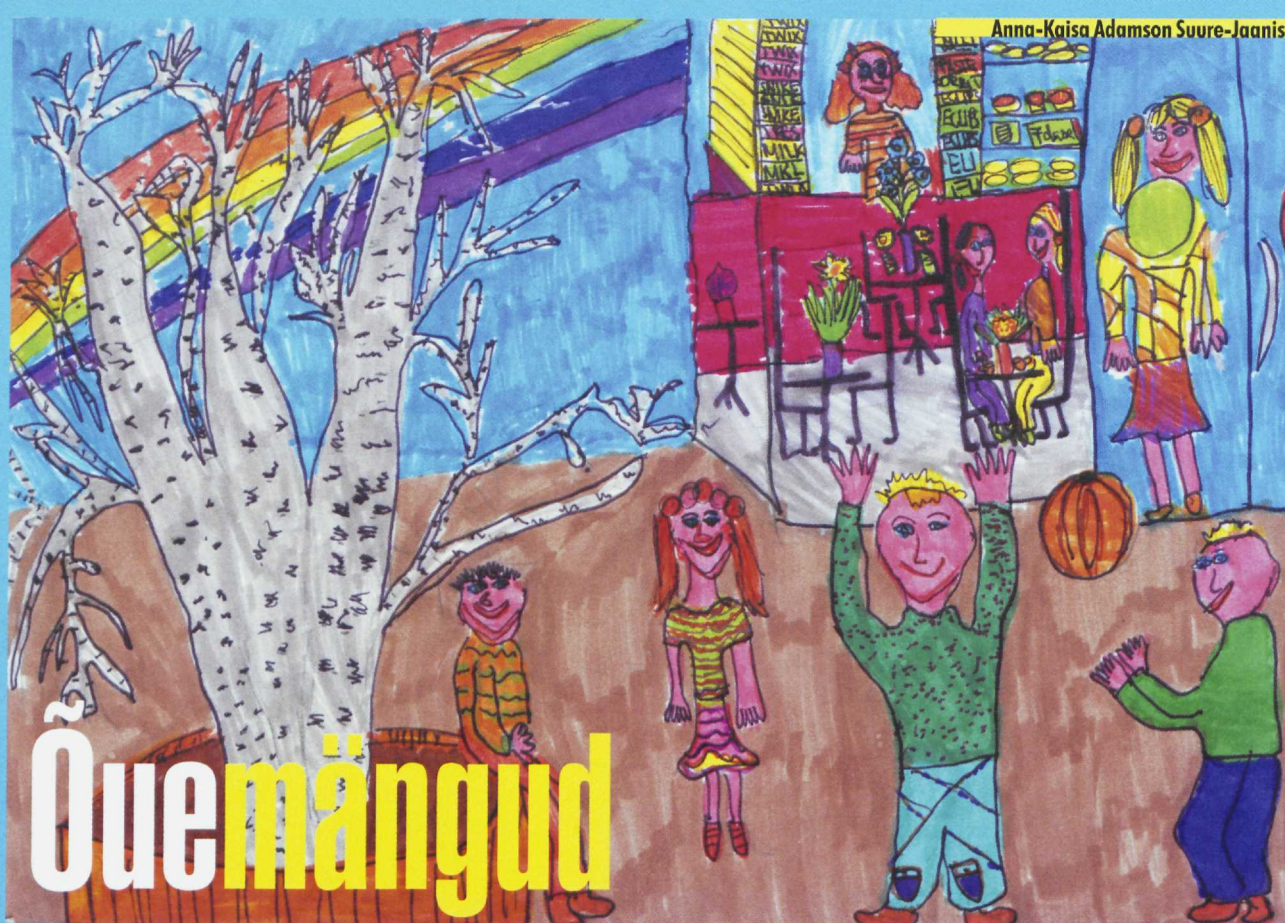
Uurimustööde eest said auhinnad SANDRA HURT ja JASPER KIROTOSK.

Ühistööde meisterdajatest olid parimad: ARTE GÜMNAASIUMI 6. KLASS, HAANJA-RUUSMÄE PÕHIKOOLI 3. KLASS, ARTE GÜMNAASIUMI 2. KLASS, ARTE GÜMNAASIUMI 4. ja 6. KLASS ning PÕLVA KESKKOOLI 2. KLASS.

Üksikauhinnad said: MARI-LIIS KOLBAK, MARITA PIRNIPUU, MÄRT-HARALD VERNIK, KRISTIINA KEELMANN ja AKSEL MÖTTUS.

Hea Lapse eriauhinnad võitjad olid AANA-LIISA KASTE ja KRISTO HUUM.

Koolidest olid tublimad: LIBATSE LASTEAED-ALGKOOL, HIMMASTE ALGKOOL, PÕLULA KOOL, SIMUNA KOOL, ADAVERE PÕHIKOOL, PALIVERE PÕHIKOOL, RIDALA PÕHIKOOL, KASARI PÕHIKOOL, KAUKSI PÕHIKOOL, LAEVA PÕHIKOOL, RISTIKU PÕHIKOOL, PÄRNJÕE PÕHIKOOL, PÕLVA KESKKOOL, KOLGA KESKKOOL, TÕSTAMAA KESKKOOL, VÄIKE-MAARJA GÜMNAASIUM, TARVASTU GÜMNAASIUM, KOHILA GÜMNAASIUM, LILLEKÜLA GÜMNAASIUM, SUURE-JAANI GÜMNAASIUM, RAKKE GÜMNAASIUM, KILINGI-NÕMME GÜMNAASIUM, GUSTAV ADOLFI GÜMNAASIUM, JAKOB WESTHOLMI GÜMNAASIUM, TARTU FORSELIUSE GÜMNAASIUM, JÕGEVA ÜHISGÜMNAASIUM, PÕLTAMAA ÜHISGÜMNAASIUM, KONSTANTIN PÄTSA VABAÕHUKOOL, KIILI KUNSTIDE KOOL, TALLINNA VANALINNA HARIDUSKOLLEGIUM ja MUSTAMÄE LASTE LOOMINGU MAJA.

Õuemängud

Seekord anname sõna täiskasvanutele, kes vahvald õuemänge mängides on tublideks ja toredateks emadeks kasvanud. Loodetavasti leiavad nad aega samu mänge ka oma lastega mängida!

Tere! Sattusin lugema laste kirjapandud

mängude kohta. Õuemängu saatja Gertru ütles, et ta ema ei mäletanud kirjeldatud mängu nime. (Vt. Hea Lapse veebruari- numbril mänguleheküljel!) Meie nimetasime seda **Ali-Babaks**. Kui mängijad on vastastiku kaks rivi moodustanud, siis hüüab ühe rivi koor: "Ali-Baba, mis soovid sa?" ja teine rivi nimetab (peale "nõupidamist") kellegi nime vastasrivist, kes siis üritab esimesest rivist läbi murda, nagu autor kirjeldas.

Üks naljakas mäng, mida koolis pikapäevärühmas mängitud sai, oli **Vanaema lõngakera**. Selles pidi üks laps eemalduma või selja pöörama ja teised (mida rohkem, seda uhkem) võtsid kätest kinni (lahti lasta ei tohtinud), moodustades keti ehk lõnga ja kerisid end võimalikult sõlme, astudes üle teiste aheldatud käte jne. Siis tuli grupi juurde silmi kinni hoidnud või eemaldunud laps ja pidi selle puntra lahti harutama. Nalja sai alati nabani.

Helle Pohl-Raidla, noor ema

Minu liikumise eeskuju

Minu liikumise eeskujudeks on Andrus Veerpalu ja Erki Nool. Mulle meeldib televiisorist vaadata, kuidas Andrus Veerpalu suusatab. Mulle meeldib ka talvel suusatamas käia. Aga veel rohkem meeldib mulle teiste lastega lumesõda mängida ja kelgutada.

Ma tahan joosta nagu Erki Nool. Sellepärast jooksin ma iga päev väljas. Ma tahan suurena olla sama heas vormis kui sportlased.

Rando Sõster Laeva Põhikooli I klassist

Lapsepõlvemänge Kesk-Eestist

Mina sattusin vaimustusse rubriigist, kus kirjeldati vanu mänge, ja tuli kohe tahtmine enda mängud ka saata.

Mina olen pärist Kesk-Eestist, Põltsamaa lähedalt ja ka meil mängiti hästi palju rahvastepalli, keksu, kulli, peitust, **Tibu-tibu, ära näita, Haned-luiged, tulge koju** jm. Küla peale tuli kokku pea 15 last ja sai vahvad rahvastepalli võistkonnad. Lisaks mängisime palju ka **Mädamuna**, aga ma selle reegleid enam küll ei mäleta. Mäletan, et mulle see mäng ei meeldinud, kuna sain endale mängu käigus tobeda nime – Kapsaussikuninganna. See nimi oli piisavalt pikk, et selle hõikamise ajal jõudsid teised ikka päris kaugele joosta. Ja nii jäidki seda palli loopima.

Aga meil oli selline huvitav mäng nagu **Roosalinn põleb**. Jah, Roosalinn, mitte Roosilinn. Seal võis osaleda nii palju lapsi, kui tahtjaid oli. Eelnevalt tuli kriidiga või kiviga asfaldile või teele joonistada ümmargused ringid, laste arvust 1 võrra vähem. Seejärel võeti loosi või loeti liisusalmi, kes alustab. Ja siis tuli kõige huvitavam osa. See, kes vabaks ei saanud, läks rivi eesotsa, teised tema selja taha, hoides puusade kohast üksteisel kinni ja nn rongi moodustades. Esimene alustas kõndimist ringidest eemale, teised tema järel. Aga samal ajal tuli jutustada muinasjuttu või ükskõik mis teemalist lugu. Seda pidi rääkima kõva häälega, nii et kõik kuuleksid. Ja kui siis jutuvestja oli ringidest piisavalt kaugele jõudnud, lausus ta äkki jutu sees sujuvalt: "Roosalinn põleb!" Siis algas võidujooks ringide poole. See, kes endale ringi ei saanud, hakkas uut lugu jutustama.

Ja üks pallimäng oli meil ka – "**Koer**". Seda sai mängida kolmekesi. Kaks viskasid palli teineteisele ja kolmas oli keskel ning püüdis palli endale saada. Kui ta sai palli kätte, siis keskele läks see, kelle visatud palli ta kinni püüdis.

Pille Pajula (kes on praegu hoopis lego-asjatundja)

Kuidas Westholmi lapsed Türgimaal laulmas käisid

Jakob Westholmi Gümnaasiumi õpetajad Kersti Uudelt ja Silva Sepp osalesid talvel 2007 Comenius 1 projekti ettevalmistaval lähetusel Türgis Ereglis Sümeri Algkoolis (Sümer Ilkogretim Okulu). Lähetuse käigus valmisid projektitaotluse ühised osad ning pandi alus sõprussuhetele. Meie õpilasi kutsuti esinema Konyasse aprillis toimuvale rahvusvahelisele laste päevale.

21. aprillil alustasidki 4.- 5. muusika süvaõppe klasside esindusrühm, muusikaõpetaja Irene Schifrin, inglise keele õpetaja Tiit Ristain ja 2 lapsevanemat teekonda Türgi Vabariiki, eesmärgiks osaleda rahvusvahelisel lastepäeval, mida Türgi tähistab iga aasta 23. aprillil. Seekord osalesime Eregli linna Sümeri kooli ja linnavalitsuse kutsel. 6 toimeka päeva sisse mahtusid lisaks esinemisele lastepäeval veel emotsionaalne kontsert kooliperale Sümeri kooli trepil, õhtusöök Eregli linnaapea osavõtul umbes 150-le kutsutud külalisele,

vastuvõetud linnaapea, maavanema, Eregli linna ja Konya provintsi haridusjuhtide juures. Nii saime tutvustada Eestit ja maavanem Cevdet Can ei pidanud paljaks võtta kapi otsast globus, et üle vaadata, kust me pärit oleme.. Kuna lapsed elasid peredes, jagus nende päevadesse veel mitmeid põnevaid ettevõtmisi.

Õpetaja Irene Schifrin

Katkend 4b klassi õpilase Lemme-Kaija Kaselehe reisipäevikust:

LAUPÄEV 21.04. Kogunesime Tallinna lennujaama ja olime väga närvis! Mõtlesime, et missugune see Türgi üldse välja näeb ja millised türklased on. Jõudsime Alanya Isabella Apart Hotelli kella poole üheksaks õhtul. Olin nii väsinud, et läksin kohe magama. Hommikul pidime vara tõusma, et jätkata rännuteed meie reisi sihtpunkti – Ereglisse.

PÜHAPÄEV 22.04. Hommikul tuli meile hotelli buss järgi ja me hakkasime sõitma Ereglisse. Meil oli palju vahepeatusi ja üks nendest oli koht, kus müüdi tee ääres väikesi banaane ja apelsine. Zeynep Sisi – meie reisi saatja Türgis, ostis bussi kaasa hulganisti banaane ja apelsine. Neid me siis mõnusalt pugisime. Teine koht, kus peatusime, oli väike küla suure poega, kus oli üks armas väike türgi koerapoeg.

Õhtuks jõudsime Ereglisse, kus toimus kohtumisõhtu oma türgi peredega. Minu pere oli väike: ema, isa, tütar Abakay, vanaema ja vanaisa. Elasin peres koos Kimberlyga. Meil vedas perekonnaga! Väga mugav ja maitsekas kodu asus viie-korruselise maja 3. korrusel.

ESMASPÄEV 23.04. Türgi Rahvusvaheline Lastepäev algas kohtumisega Eregli linnapea juures. Ta rääkis, et tal on väga suur rõõm meid Türgis näha. Meile kingiti portselanist nukk, käekett ja lisaks veel Türgi õlakott. Meie jällegi laulsime tänuks.

Linna kõik 23 kooli osalesid ühises rongkäigus, mis suundus läbi linna suurele jalgpallistaadionile. Seal tervitasid iga kooli eraldi garnisoni ülem, maavanem ja linnapea. Etteasteteks olid ettevalmistatud suurejooneline võimlemiskava, rahvalaule ja – tantse. Lõpuks jõudis järg ka meie kätte. Vahepeal oli tõusnud tugev tuul, mis viis staadionile õpetaja noodimapi ja kohati ka laste lauluviisi. Meie esinemine võeti väga soojalt vastu. Nad plaksutasid nii kõvasti, et kõrvad läksid lukku. Eks publiku jaoks olime ka väga eksootilised! Tegelikult oli sel päeval väga külm ilm ja me kõik värisesime külmast. Seejärel käisime lõunal ja seal pakuti jäätist, mida söödi noa ja kahvliga. Alguses sõime meiegi nagu tavaks, aga pärast sõime ainult noaga. Kodu sõime kell üksteist jälle jäätist. Õhtul oli võimalus enda esinemist ka kolmelt kohalikult telekanalilt jälgida. Peaks veel mainima, et laste püha puhul oli koolides 2 vaba päeva.

TEISPÄEV 24.04. Hommikul alustasime reisi mägedesse. Ühe mäekoopa uksest sisse piiludes nägime nahkhiiri. Nad lendasid üle meie peade. Mägikülas olid majad viltused ja väikesed. Nad olid ehitatud savist ja kivist. Kaugelt eemalt paistsid meile mägede tipud, mis olid kaetud lumega. Enne

ärasõitu käisime piknikul, kus oli väga lahe. Leidsime ühe suure maismaakilpkonna vabas looduses ringi luusimas.

Lõunaks jõudsime tagasi Ereglisse, kus ootas lõunasöök koos üllatusliku Elis Marelli sünnipäevatoridiga.

KOLMAPÄEV 25.04. Tõusime hommikul hiljem, ka peretütar Abakay ei läinud kooli. Muidu algavad neil koolis tunnid juba kell 7.00 varahommikul. Läksime Sümeri Algkooli esinema. Esinemine toimus kooli ees õuel. Siis käisime veel mitme tähtsa inimesega kohtumas. Saime kingituseks Eregli raamatu ja meie laulsime „Mu isamaa armas...“ Kõigile väga meeldis. Inimesed olid väga lahked ja sõbralikud.

NELJAPÄEV 26.04. Põnev päev. Käisime juustuvabrikus. Kõigepealt pandi sellised maskid pähe, nagu meil arstid kannavad. Nii naljakas oli. Vaatasime, kuidas juustu tehti ja saime ise mekkida ka otse juustuvormist. Pärast läksime Sümeri Algkooli õpetajate tuppa. Õpilased jooksid meil järel ja küsisid autogramme. Olime väga populaarsed! Lõpuks jooksime parki peitu, aga nad tulid ka sinna. Pargis olid mänguautod, mis maksid ühe Türgi liiri ja me sõitsime autodega autogrammiküttide eest ära peitu. Nagu tõelised staarid!

Pärast tuli pereisa töökaaslane meile järele ja me saime teada, et minu ja Kimberly pereisa on panga juht. Kuna meil kodus oskas ainult tütar Abakay inglise keelt, siis kogu aeg helistasime pereisale ja ta tõlkis neile meie küsimused. Nii me põhiliselt vestlesimegi.

REEDE 27.04. Eelviimasel päeval uudistasime Ivrizi külas asuvat kaljureljeefi aastast 800 e.m.a.. Edasi ootas meid ees Konya linn, kus käisime kuulsa Türgi poeedi ja filosoofi Mevlana mausoleum-muuseumis. See on türklaste kõige tähtsam palverändurite kogunemispaik ja tunnet, mis meid seal valdas, on raske kirjeldada. Külastasime ka mošeed. Alguses arvasime, et see on ainult meestele. Kuid selgus, et kõik võivad sisse minna ja rätte ka ei pea pähe panema. Enne ärasõitu kohtusime veel ka haridusministriga. Jällegi laulsime. Ja oligi käes aeg oma võõrustajatega hüvasti jätta. Pisarad, eesti kallistused ja türgi kombe kohased põsemusid ning ees ootas 4 tundi linnadevahelises bussis, saatjaks valge triiksärgi ja kinnastega bussijuhi abi, kes pakkus jooki ja näksimist. Ja kõigele olid meie sõbrad mõelnud – seesama uhke valge buss tiirutas Alanyas kvartalisestel tänavatel, et meid turvaliselt hotelli ukse ette sõidutada! Tuhandete kilomeetrite kaugusele jäid lahked inimesed, kes meist väga hoolivad ja kelle viimasteks sõnadeks meile olid: „Kohtumiseni järgmisel aastal Türgi laste pühal.“ Miks mitte!

Hotelli jõudsime nii hilja, et basseini oli juba ammu kinni. Kuid meie tahtsime ikkagi ujuda. Nii me siis palusime hotelli töötajalt, et kas me saaksime. Ta lubas, tegi ukse lahti ja pani valgustuse tööle. Tõeliselt vahva oli tulede valgusel õues basseini ujuda. Möllasime nii, mis jaksasime.

LAUPÄEV 28.04 Ees ootas lennureis Antalyast Tallinnasse, 7 kraadi sooja ja ärevus hinges sündmustest meie riigis. Tere, kallid kodu!

Lemme-Kajja Kaseleit
J. Westholmi Gümnaasiumi 4b klassist

Pidupäevade punutud paelad

Ees ootavad põnevad päevad: jaanipäev, koolinoorte laulupidu, folgipäevad jne.

Sa mõtled juba varakult, kuidas end riietada, kuidas oma välimus lõbusamaks ja omanäolisemaks muuta.

Toredad on igasugused punutised, mis sobivad katisangadeks, vööks, pärjaks, käe- või jalapaelaks... Materjalidena võid kasutada värvilisi trikooriidest, kuid ka muust riidematerjalist ribasid, ilu- ja nõörpaelu, hästi jämedat lõnga...

Ma näitan sulle mitmeid punumise mooduseid. Jälgi minu jooniseid ja katseta kõigepealt mingite lihtsate riideribadega.

Punutistesse võid lükkida suureaugulisi pärleid või puumune. Hästi sobivad lisanditeks ka värvilised karvapallikesed või tutid. Soovin sulle palju rõõme ning toredaid seiklusi pakkuvat sündmusterohket ilusat suve!

Emajõgi — surmavalt ohtlik

Birgitta Ots

Pildi tegi Kairit Krikk

„Te ei kujuta ette, mis mul selle imelise Emajõe kohta rääkida on! Milline ajalugu, eestlaste varjupaik! Sood, laibad, hukkunud laevad!“

Kuum suvepäev keset sügavat ürgmetsa. Mina, minu õde lige ja meie sõbrad – Ants, Mati ja Helle – me oleme üks vapustav kamp. Ja seekord olime me kõik koos Emajõe suudme-lähedases ürgmetsas. Meie kaaslased olid seljakotid ja konservid ja muidugi sääsetõrjevahend, ilma milleta Emajõe ürgsohu minna ei maksa.

Olime terve suve koos veetnud, vahvaid nalju ja muud toredat oli olnud palju. Ei mingeid mõtteid ülikoolile. Terve kuu ilma arstiteaduse ja psühholoogiata – milline nauding!

Viis päeva rändamist ja telkimist: meie kamba jaoks on iga-aastane ürgmatk väga oluline, sest siis oleme väljaspool tsivilisatsiooni, sööme purgitoitu ja kuulame linnulaulu.

Kui aus olla, siis matk ise on vägagi väsitav. Aga asja teeb palju paremaks veider, tegelikult suisa hull seltskond.

Mets, soo – terve ürgorg oli imeline. Kuiv ilm, soo oli taandunud ja turvas ragises, kui sellele peale astuda.

Järjekordset oja ületades hakkas Ants agaralt rääkima: „Te ei kujuta ette, mis mul selle imelise Emajõe kohta rääkida on! Milline ajalugu, eestlaste varjupaik! Sood, laibad, hukkunud laevad!“ Pean siinkohal mainima, et Ants on lõpetanud ajaloo eriala ning uurib ülimalt suure heameelega kõike müstilist, seetõttu võibki tema jutt tihtipeale fanaatilisena tunduda. „Kui ma oma bakalaureust tegin, siis käisin kogu aeg arhiivides tuhnimas. Ja sealt leidsin ma imelise asja, mida on läbi ajaloo tohutult palju kirjeldatud! Emajõe suudmeala. Ja te ei kujuta ette! Imed jätkuvad meie ajal! Nõuka ajal taheti ürgorgu teha sõja- ja kaubalaevade baas. Laevad taheti panna liikuma Venemaalt mööda Narva jõge ja läbi Peipsi järve. Asi oli lausa nii kindel, et lasti ühel suuremal laeval läbi Emajõe proovisõit teha, et näha, kas jõge saab üldse läbida. Kuid juba suudmekohal läks laev karile. Arhiiv väitis, et meeskond jäi

kadunuks, kuid arvatavasti sõid metsloomad nad ära. Milline müstika!“

Sedasorti jutu peale oskasin ainult naerda, sest aimasin juba ette, mida Ants järgmisena öelda tahab. Tundub, et ka teised teadsid seda, sest nad küsisid justkui ühest suust: „Ants, kas sa tahad ürgorgu ja laeva avastama minna?“

Sõber noogutas innukalt: „No muidugi, mõelge, millise uhke lõpu see meie matkale annaks! Sinna on umbkaudu kahepäevane teekond, aga see ei ole ju midagi. Kusjuures, ma tegin kaardist koopia, see on mul kaasas ka. Kaart on nõuka-ajast, näitab veel täpset teed, sest ürgorgu pole kunagi keegi puutunud. Oodake! Ma võtan kohe kaardi välja.“ Ants jäi seisma ning hakkas oma seljakotis tuhnima. Vaatasime huviga pealt.

Viis minutit, siis kümme ja lõpuks veerandtund – Ants oli laotanud sammaldunud maale kogu seljakoti sisu, kuid kaarti polnud kusagil. Sõber ise oli näost punaseks läinud. „Ma ei tea, jätsin vist koju,“ nuuskus ta, „ma soovisin nii väga, et te seda näeksite!“

Minu õekene tunneb Antsu paremini, kunagi olid nad kooliõde ja koolivend. Niisiis tegigi õeraas kavala vihje: „Aga Ants, tavaliselt topid sa kõik enda jaoks tähtsad asjad oma saapasse!“

Ants muigas: „Jumaluke, mulle tunduski täna see õnnetu matkasaabas kuidagi paberine!“ Ta toetas ennast vastu puud ning raputas saapa tühjaks, sealt tuli tõesti üks kaardi moodi asi välja. Kogunesime kõik vaatama. Helle küsis nõokivalt: „Kas sa oskad seda lugeda ka?“ Ants ainult noogutas.

Foto: Lastekirjanduse Keskusest

22. juunil on üsna ümmargune sünnipäev Hea Lapse toimetajal Leelo Tunglal. Et meie ajakirja lugejad on Leeloga ühel või teisel viisil tuttavad, siis ei hakka me seekord juubilarile küsimusi esitama – piirdume ühe oma-eesti söögiulaulu avaldamisega.

Kama üks ja kama kaks

(Mida keegi sööb?)

Eks pilaffi söö tadžikid,
aga kreeklased – tzatzikit,
Väike hiinlane sööb riisi
naeratades kiloviisi!
Venes süüakse seljankat,
kaaviari ja barankat.

Prantsusmaal on pikad saiad,
jänkid on hot-dogi-maiad.
Inglismaal on võileib sändviits –
neil on sedasorti lāngvidz!
Ungarlane sööb guljāssi,
kuid kaukaaslane lavāssi
haukab, kui ta sööb šāslōkki...
Siberlane sööb balōkki.

Türgis süüakse kuskussi,
Jaapanis on laual sushi...
Belglane nii palju juuste
sööb, et ei saa sõna suust te!
Roomas kelner kannab ette
pitsat, pastat ja spagette.
Kuid Hispaanias söövad matsod
külma suppi ehk gaspachot.
Saksamaal näed Kurte-Horste
meetrikaupa söömas vorste –

rahvustoiduks see on neil.

Aga meil? Kas teate, meil
süüakse pilaffi, riisi,
juuste, vorste tonniviisi,
ja balōkki ja lavāssi
ja hot dogi ja guljāssi
ja tzatzikit ja seljankat,
pitsat, pastat ja barankat
ja šāslōkke ja spagette,
sushisidki tuleb ette.

Aga lisaks – ma ei salga –
sööme sülti ja seajalga,
sousti-kartult, hernesuppi,
moosi, verivorstijuppi,
musta leiba, leivakreemi,
mulgi kapsast, soolaseeni,
rāime, kilu, suitsulesta
(kaladest võiks veelgi vesta!),
korpe, ühepajatoitu,
pikka poissi (taevas hoidku!)...

Peale selle veel üht-teist –
näiteks kama kell üksteist,
suvel lisaks ka kell kaks:
kama üks ja kama kaks!

Suurvahetund

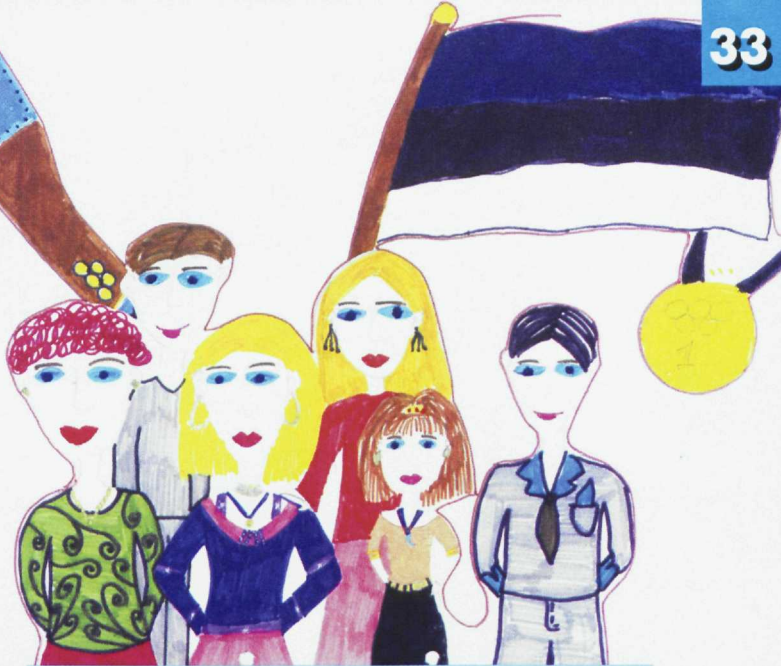
HOIAME SEDA, MIS MEIL ON!

27. aprillil toimetusse tulles leidsime eest kildudes vanalinna. Mõnede kaupluste aknaid katsid vineeritahvlid, mõnede ees lehvivad presenditükid. Klaasikilde ja prahti olid tänavad täis – nagu oleks iidsete müüride vahel vändatud mingit märuli- või ulmefilmi!

Küllap nägite teiegi telerist seda koledat rüüsteretke. Küllap nii mõnigi kooliõpilastest oleks tahtnud rõõvlitele vastu astuda, oma sõna öelda, asjad paika panna. Aga küll te tegite õigesti, et suutsite ennast talitseda ja lasksite korralvuritel tegutseda! Mõelge ise: kuidas selles märulis oleks jõutud märgata, kes on väljas õige asja eest, kes tahaks lõhkuda ja hävitada! Ka kõige paremate kavatsuste juures oleksime võinud korda loonud politseinikke lihtsalt segada ja segadusse ajada. Nemat aga tulid oma raske tööga toime.

Tasapisi hakkab Tallinna süda jälle terveks saama. Tallinn on nii minu, sõnu kui ka meie linn – on pealinnana ka nende Eestimaa teises ääres elavate laste oma, kes veel siiakanti pole juhtunudki. Tallinn on koduks ka paljudele nendele lastele ja täiskasvanutele, kes pole siin sündinud ega oska meie emakeelt. Küllap meeldib neilegi see linn, küllap meeldib neile meie seas elada.

Jah, pärast aprilli lõpu sündmusi oleme ka mõelnud: nad ju vihkavad meid, nad ei hooli meie pealinnast, ei taha tunda meie keelt ega ajalugu... Aga ajalugu saab vaadata õige mitmest eri vaatepunktist: selge see, et vene rahva jaoks oli võit Teises maailmasõjas kirjeldamatult tähtis sündmus – minu koolipõlves ei räägitudki niivõrd Teisest maailmasõjast, kui võrd Suurest Isamaasõjast. Venelased võitlesid verd valades oma armastatud isamaa eest. Eestlaste jaoks oli see sõda samuti raske ja ülekohtune: siinmail juhtus ka nii, et üks vend võeti Nõukogude armeesse ja teine, noorem, sattus hoopis Saksa sõjaväkke, nii et ühe pere lapsed muutusid justkui vaenlasteks. Tegelikult olid saksa fasistid enne Nõukogude Liitu tungimist anastanud juba kaks aastat Ida-Euroopat ja väevõimuga inimesi oma sõjaväkke võtnud. Omaks ei saanud eestlased pidada ju kumbagi armeed, kuid oma elu eest võideldi, oma armsasse Eestisse igatseti tagasi. Sõja lõppedes oldi õnnelikud ja loodeti, et elu läheb jälle rahulikesse roobastesse. Kahjuks aga algas vägisi Nõukogude Liiduga ühendatud Eesti jaoks nüüd hoopis uus okupatsiooniaeg. Väga palju peresid küüditati, emasid-isasid vangistati... Ka minu 84-aastane vanaema viidi loomavagunis Siberisse, Novosibirski oblastisse, kus ta viis aastat hiljem suri – ning tema hauakohta ei tea keegi. Nelja-aastasena sattusin vene keelt kuulates paanikasse, sest ka mu ema vangistajad kõnelesid seda keelt. Mu emale pandi süüks seda, et ta õpetas koolilapsi eestimeelseteks, juhatas kodutütreid ja laulis lastekooriga vabadussõjalaste haul. Absurdne, kas pole? Mu onutütreid Külli ja Anne kasvasid üles Omski oblasti külakeses – nad küüditati mudilastena Siberisse

Illustratsioon Vahariigi Presidendi Kantslei võistlusel „Tubli laps – Eesti ehe“ 2004. Aseri Gümnaasiumi 4c klass.

ainult sellepärast, et olid sündinud eestimeelsesse perre.

Nõnda siis juhtuski, et väga paljud eestlased ei saanud lugu pidada Tõnismäel seisnud skulptor Enn Roosi tehtud Pronkssõdurist, ehkki kõneldi, et kujur andis sõjamehele eesti vägimehe Kristjan Palusalu näo – Palusalu ise oli ju samuti repressseeritud. Sõdur-vabastaja asemel seisid eestlastel silme ees sõdur-vangistaja, sõdur-küüditaja... Aga ehkki vene rahvas kannatas Nõukogude võimu all rohkemgi kui teised, sümboliseerib see ausammast meie venekeelsetele elanikele eelkõige sõja võitu ja vabadust. Nende leina ja uhkust oma hukkunud esivanemate üle tuleb mõista ning austada: nüüd, kus Pronkssõdur seisab Sõjaväekalmistul, saavad nad enda jaoks tähtsatel päevadel oma kommete kohaselt esivanematele austust avaldada.

Olen kindel, et need, kes aprilli lõpus Tallinna lõhkusid ja kauplusi rüüstasid, ei hoolinud ei linnast, ei maast ega ka ausambast. Mässujuhte aga ajendas kahtlemata pahameel selle üle, et Eesti on nüüd jälle iseseisev riik ega kuulu Nõukogude Liitu. Peamine süü lasubki neil juhtidel, sest üks mõnigi noorukitest võis sattuda määratsevasse jõuku juhuslikult, mõtlematuse pärast, kamba mõttes. Rüüsteretkede niiditõmbajad ilmselt tahtsidki, et suhted eestlaste ja venelaste vahel muutuksid halvemaks, et elu Eestimaal läheks närviliseks ja ebaseadlikuks.

Nende rüüstajate ja vihapidajate pärast ei tohi aga hurjutada ja hukka mõista kõiki venelasi, kellest ju enamjagu on tublid ning arukad inimesed ja kelle süüdistamine oleks niisama ülekohtune ja absurdne nagu 1949. aasta küüditamine. Parem püüame hoida seda, mis meil on, ja püüame ka teisekeelsetele inimestele selgeks teha, et Eesti on ilus ja hea kõigi nende jaoks, kes teda armastavad. Ükski eestlane, venelane või sakslane ei ole hea või halb ainult sellepärast, et ta on sündinud eestlaseks, venelaseks või sakslaseks: igaüks peab oma headust tegudega tõestama. Ja ennast saab tõeliselt austada ainult see, kes ka teistest lugu peab.

Leelo Tungal

Jõudu puhkajatele!

Siin ta siis lõpuks on, see kauaoodatud suvepuhkus!
Päike näitab ennast meile ja meie näitame ennast temale... Küll
oleks maru, kui saaks endale päikesepatareid külge panna ja
nendesse pika ja jaheda aja tarbeks energiat koguda!

Muidugi on lelumeistrid leiutanud ka puhkeolekus Barbie´sid –
siinsamaski võib neid imetleda. Meie aga ootame Sinult, hea lugeja, seekord
jutte, värse ja luuletusi teemal "Parim puhkus"! Võid kõnelda endast või oma
perest või ka sõpradest – peaasi, et Sinu saadetisest saaksid teisedki häid
mõtteid, kuidas oma puhkust kõige paremini korraldada!

Ootame kirjatükke ja joonistusi toimetusse 5. juuliks 2007.
Auhindadeks lubab Rimonne seekord ranna-Barbie´sid!

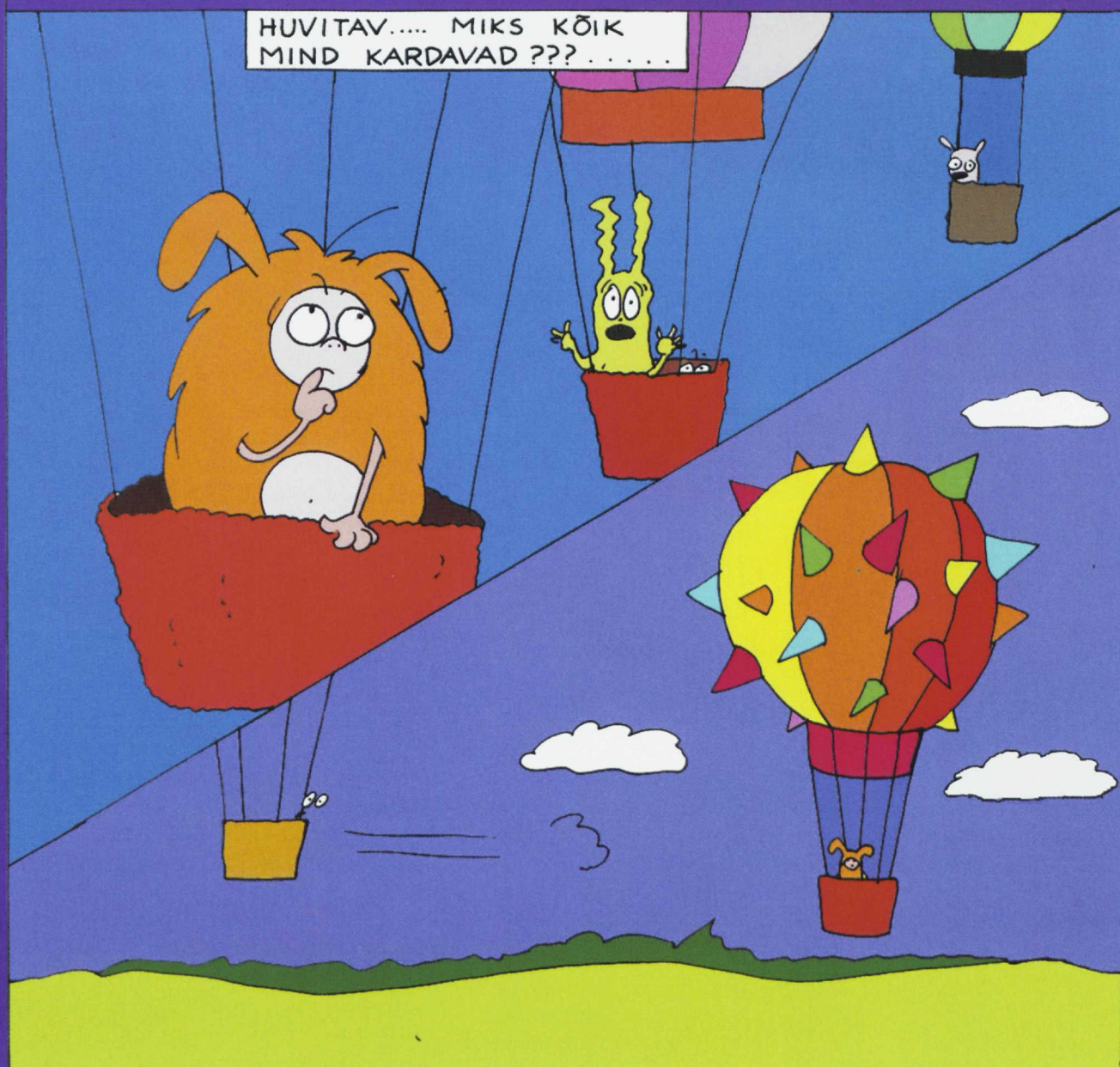
Barbie®

r
a
h
n
u

r
e
e
t
m
ä
n
g
e
l
-
j
u
u
s
e

HUVITAV..... MIKS KÕIK
MIND KARDAVAD ???.....

Fotod: Lauri Kulpsoo

17. mail toimus samaaegselt Tallinnas, Tartus, Pärnus, Paides ja Toilas suur laste heategevuslik teatejooks, milles osales kokku 2814 last 94 koolist. Peaa hinnaks olnud reis Norra teatejooksule läks loosiga Mehikoorma põhikooli 9. klassi võistkonnale.

peakorraldaja on võistluste korraldamise ja sportlaste esindamisega tegelev mitteilundusühing MTÜ Tallinnmeeting koostöös Kuningliku Norra Saatkonna, Eesti ja Norra Kergejõustikuliiduga. Teatejooksu patroon on Norra suursaadik Stein Vegard Hagen. Jooksu suurtoetajad on DnB NORD Pank ja Tallinna Sadam ning oma öla panid alla ka Eesti Kultuurkapital, Hasartmängumaksu Nõukogu ja paljud teised.

Kõige enam osalejaid oli Tartus, kus Kūüni tänaval jooksid 891 last, esindatud olid 18 kooli. Sealhulgas startisid Tartus ka Mehikoorma põhikooli lapsed, kelle 9. klassi võistkond võitis loosiga reisi Norra TineStaffeteni teatejooksule, kuhu on praeguseks registreerunud juba 99 000 noort. Tallinnas Tammsaare pargis startis 646 jooksuhuvilist last 32 koolist. Tervituskõnega astusid üles Teatejooksu patroon Norra suursaadik Stein Vegard Hagen ja kultuuriminister Laine Jänes. Rohkesti teatejooksijaid oli ka Pärnus, Paides ja Toilas.

Teatejooksu eestvedaja **Erik Pallase** ütles osavõtjaid tänades, et kõik lapsed jooksid väga tublilt, ning avaldas lootust, et järgmise aasta teatejooks saab olema veelgi suurem.

Teatejooksu tulud ja annetused lähevad **Haapsalu Neuroloogilise Rehabilitatsioonikeskuse** toetuseks, kus ravitakse liikumisvõime kaotanud lapsi. Mulluse Teatejooksu 55 tuhande kroonise annetuse eest osteti seisulaud ja laste mängutoa sisustus, tänavu on suurim vajadus erinevate füsioterapeutiliste seadmete järgi, mis aitavad edasi arendada laste vertikaalse asendi tunnetust.

Neil, kes teatejooksust osa võtta ei saanud, kuid kes siiski tahaksid rehabilitatsioonikeskust toetada, on kuni maikuu lõpuni võimalik teha annetust, helistades Elioni heategevusnumbrile 900 7777 (kõne hind on 35 krooni).

Enda rõõmuks, teiste terviseks

Kes meist ei tahaks olla terve ja tugev, nobe ja nõtkel! Ometi tuleb nii täiskasvanute kui ka laste elus ette haigusi ja õnnetusi, millest ülesaamine nõuab arstlikku abi ja vahel üpris pikaajalist ravi. Haapsalu Neuroloogilises Rehabilitatsioonikeskuses püütakse kõiki abivajajaid jalule aidata ning õnneks on tänapäeval selleks leiutatud mitmesuguseid seadmeid ja keerulisi riistu.

Kuid ka lapsed ise saavad hätta sattunud kaaslast aidata! Juba teist aastat järjest toimub Eestis iverseäri teatejooks, mille

Karl Arthur Klemets Tallinnast

Ergutusauhind

Bändimees mäger

Elas kord kauges ilusas metsatukas lustlik mäger Männi. Ta oli loomade seas tuntud selle poolest, et armastas kogu aeg midagi katsetada.

Ühel ilusal päeval konutas Männi oma urus ning vahtis telekat. Ta oli kolme päeva eest oma eelmise eksperimendi lõpetanud. Ta nimelt katsetas enda leiutatud õhusõidukit, kuid see katse kukkus läbi. Ta oli kolm päeva uuele katsetusele mõelnud, aga midagi head polnud pähe tulnud. Nüüd ta istuski teleka ees, lootes, et saab just sealt mõne hea mõtte. Ta vahetas aina kanaleid, kuid midagi huvitavat pähe ei tulnud. Mäger oli endale eelmisel nädalal digi-TV tellinud, seega oli programme, mida vahetada, palju.

Klõpsates kanaleid, jäi Männi pidama MTV-l, seal oli parasjagu esinemas The Sun. Männi jäi nende esinemist vaatama ning korraga tekkiski tal mõte ise oma bänd teha. Ta lülitas teleka välja ning jooksis oma leidurituppa plaani tegema.

“Kõige tähtsamad on muidugi pillid, hiljem tuleb hakata bändiliikmeid otsima,” mõtles ta endamisi. “Aga kust neid saada? Hmm, poest ostmiseks raha pole, äkki teeks pillid hoopis ise?”

Toas ringi tuhnides leidis ta ühe vana ja häälest ära kitarr. “Sellest võib asja saada,” mõtles ta. “Nüüd oleks vaja veel trumme.”

Metsa visatud prügi seast leidis ta mitu potti ja panni.

“Nendest võiks väga head trummid teha!” mõtles katsetaja. Nüüd jäigi veel leida bändikaaslased.

Metsas kohtas Männi susisevat madu. “Tere, sõbrake! Kuidas eluke läheb? Kas sa ei tahaks minu bändiga liituda? Sinu susin oleks väga heaks taustamuusikaks,” tegi Männi maole ettepaneku.

Madu mõtles veidi ning vastas: „Olen nõus.”

Männi ning madu nimega Šušanna liikusid edasi, otsides uut kaaslast. Vaja oli veel trummimängijat. Männi pidi mängima kitarr ning laulma ja Šušanna olema taustalaulja.

Teel kohtasid nad karu nimega Mõmm. Ka tema oli lahkesti nõus bändiga liituma. Lõbusas tujus suundusid nad oma esimest proovi tegema. Nad harjutasid terve öö.

Järgmisel päeval käis mägral külas palju pahaseid metsaelanikke, kurtes, et nemad ei saanud öösel magada selle suure kassikontserdi pärast. Mitu looma pakkus end ka bändi juhiks, et õpetada neid korralikult pille mängima ja laulma, kuid nad polnud pakkumisega nõus. Mõõdus seitse ööd-päeva hullu kisakoori proovi saatel, kuid asja bändist ei saanud. Kõik metsaelanikud olid juba väga väsinud ja vihased. Ka bänd hakkas mõtlema, et peaks asja katki jätma, kuid siis ilmus nende ukse taha muusikaprodutsent jänes Rudolf, kes pakkus end õpetajaks, lõpuks otsustasid Männi, Mõmm ja Šušanna pakkumise vastu võtta. Pärast kahtteist päeva harjutamist ilmusid laande kuulutused kontserdist, mille peaesinejaks oli metsa uus bänd bimega MännMõmmŠušš. Kontsert pidi algama kell seitse ning toimuma metsahallis.

Etenduse alguseks oli saali kogunenud seitse looma, sest teised kartsid, et kontserdil tuleb samasugune kõrvulukustav lärm, nagu see oli alguses olnud. Vaprad bändiliikmed aga ei olnud sellest häiritud ning alustasid kontserti. Kõigi pealtvaatajate üllatuseks kostis nende kõrvu imeline muusika. Külalised olid sellest vaimustuses.

Ka teised metsaelanikud, kes polnud kontserdile tulnud, kuulsid seda imelist muusikat. Et paremini kuulda, tõttasid nad jooksujalu etendusehalli. Peagi oli saal loomi pungil täis. Tänu suurele edule hakkas bänd esinema igal nädalal. Kontsertidel käimine sai kõigi lemmiktegevuseks.

Männi, Mõmm ja Šušanna olid oma suure edu eest Rudolfile väga tänulikud ning tahtsid, et ta jääski neid õpetama. Rudolf oli meeeldi nõus.

Metsa tuntud võlur Oz kinkis bändiliikmetele ja jänesele igavese elu, et nad saaksid alati suurepäraselt esineda. Kuna nad surnud pole, siis lõbustavad nad oma muusikaga teisi loomi siiani.

Hea Lapse poisipreemia

Laka ja Taka parandavad kriisi

Flasid kord kaks banaani. Ühe nimi oli Taka ja teise nimi oli Laka. Taka otsustas naabrij, tigidik Apelsini juurde minna. Ta oli juba Apelsini ukse taga, kui toast kostus kisa: "Ole vait või ma võtan sul koore maha!"

Taka sai kohe aru, et Apelsin oli preili Sidruni pantvangi võtnud. Taka jooksis kibekähku koju oma venna Laka juurde. Ta rääkis Laka ja harjavarrega: "Kuulge, mehed! Tigidik Apelsin on Sidruni pantvangi võtnud! Kuidas teda päästa?"

Harjavarv pakkus välja: "Mina tean, mina tean! Helistame politseisse! Nemad ruttavad oma korviga siia!"

Nii nad tegidki. Politseinikud Öun ja Pirn piirasid Apelsini majakese ümber. Öun hüüdis kogu aeg: „Lase preili Sidrun lahti, või muidu...“

Majast kostis vastu: „Või muidu? Mis siis saab?“

Pirn hüüdis: "Muidu me lammutame su maja maha!"

Tigidik otsustas Sidruni lahti lasta. Taka ja Laka otsustasid preili Sidruni enda peresse võtta. Praegu nad elavad õnnelikult kellegi kodus. Kui neid pole veel ära söödud.

Ants Saksakulm Salme Põhikooli 4. klassist

Pildid tegi Karl Arthur Klemets Tallinnast

II preemia

Muinasjutt

Flas kord üks ilus ruuduline taskurätik, kellel oli nohu – atsihh!
"Mis sellest, nohu läheb ju üle, kui sa kuuma teed jood ja küüslauguküünt ninas hoiad," ütles ema. Aga nädal läks mööda ja ruudulise taskurätiku nina tilkus ikka edasi. Või mis tilkus – lausa jooksis. Ja ta ise muudkui nuuskas ja nuuskas omaenda sabasse, kõvasti nagu vedurivile: "Tuut!"

Siis ei jäänud enam muud üle kui arsti juurde minna. Arst kuulas ja vaatas, küsis igasuguseid küsimusi, ja lõpuks ütles: "Siin pole küüslauguga midagi teha, teil on krooniline nohu. Kui suvel päikesel ninna lasete paista, peletab see nohu ära. Aga talvel peate sellega lihtsalt leppima."

Taskurätik läks koju ja oli kurb. Tuut! Nüüd ta peabki kuni suveni kodus istuma ja nuuskama, sest töötada ta ju ei saa – ükski inimene ei taha taskusse märga rätikut, ole sa nii ilus kui tahad. Tuut! Atsihh!

Ühel päeval kõndis ruuduline taskurätik kelgumäelt kodu poole. Atsihh, tuut-tuut! Tuut! Pösed õhetasid ja üldse oli pärast kelgutamist hea olla. Aga kui ta hakkas üle raudtee astuma, sõitis otse tema nina eest mööda rong. Hea, et varbad ikka alles jäid, mõtles taskurätik.

"Miks sa mind alla tahtsid ajada?"

"Ma ei tahtnudki, mul on lihtsalt igal talvel pasun haige. See on üks krooniline haigus, mis läheb suvel jälle üle. Kui ma olen haige, siis ei saa ma hoiatada, et nüüd ma tulen.

Ja nii ma sõidan muudkui ringi, aga ise kardan, et võin kellelegi otsa sõita."

"Ma võin sulle pasunaks tulla – atsihh! – kuni sa terveks saad. Kas tohib? Tuut!"

Muidugi tohtis. Veduril oli selle üle väga hea meel.

Nad said sõpradeks ja nüüd sõidabki meie linnas ringi väike vedur, kelle pasunal on talvel natuke teistsugune hääl kui suvel.

TuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuT!!!

Kuldaväärt raamat koolirahvale

Viljandi Maagümnaasiumi õpetaja Maret Lina on super-ema ja super-õpetaja: tema peres kasvab kolm tüdrukut ja neli poissi, ning koolis juhatab ta klassi, kus õpib palju vahvaid ja eriti elava loomuga lapsi. Eks teate ju isegi, et mõne lapse kohta öeldakse: hüperaktiivne. "Hüpi" on igapidi tark ja hakkaja tegelane, aga temaga koos tegutsemine läheb vahel päris keeruliseks, õpetamisest kõnelematagi. Õpetaja Mareti kohta ütleb ta klass ainult kiidusõnu – õpilased korraldasid koguni väikese mässu, et klassijuhatajat neist ei lahutataks... Ja teadagi on seda sorti õpetaja kogemused ning teadmised lausa kulda väärt! Iga klassijuhataja – ning miks mitte ka psühholoogiast huvitatud koolilaps – peaks lugema Maret Lina raamatut "Minu armas hüpi". Elu on palju põnevam ja samas ka kergem, kui me üksteise vastu huvi tunneme!

Pisikeste patsude pikad paid

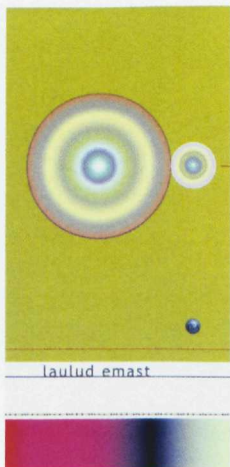
Kirjastuse TEA värsiraamat "Seitse paid" ilmus küll täpselt emadepäevaks ja sisaldab mudilastele mõeldud luuletusi emmedest, kuid lugeda võib neid värsse ju aastaringi! Raamat sisaldab kaheksa autori luuletusi, mille juurde on pildid joonistanud Kirke Kangro. Nimiluuletuse kirjutas Heljo Mänd, ning selles on tõepoolest palju paisid:

Kukk saab pai
ja nukk saab pai,
kubujussi tukk saab pai.
Järele jääb veel üks pai,
selle emale teeb Mai.

Suurtele lastele

Sama kirjastuse luulevalimik "Laulud emast", mille on kaunitult kujundanud Urmas Viik, pakub lugemiseks juba tõsisemaid värsse. Sellest raamatust leiab viieteistkümne poeedi luuletusi – alates Ave Alavainust ja lõpetades Debora Vaarandiga. Nagu ütleb kogumiku koostaja Olivia Saar: KÕIK SENI ON LAPSED, kui elavad emad ja saatuse poolest rikkad on nemad.

Rein ja Kriim lähuvad rändama

Kirjastus Steamark jätkab Jaak Kodari hundi-rebase-lugude ilmutamist. Hiljuti ilmus "Kriimureinuliste lugude" kolmas köide, mille illustreerijaks – nagu ka eelmistel raamatutel – on Silvi Väljal. Seda korda võtavad Kriim ja Rein nõuks sõita Antarktikasse. Kuna aga rahvasuu väidab, et enne Pariisi minekut tuleb ära käia Nuustakul, siis otsustavad sõbrad sammud kõigepealt Otepää poole pöörata. Tegu pole niisama puhkusega, vaid tõelise treeninguga: mida raskem Nuustakul, seda kergem Lõunanabal!

Ennelõunal läksid nad Tehvandi mäele hüppeid tegema. Hunt sättis oma saba tagumiku alla ja libises trampliinilt nagu hüljes jäämäelt alla. Tegi siis karmahti! hüppe, mis oli umbkaudu 40 – 50 meetrit pikk. Lennu ajal oli hundi saba nagu tüür või nõiamoori luud, ja tema käpad olid laiali nagu lendoraval, et õhust tuge leida.

Hoopis omamoodi hüppestiili leiutas Rein. Trampliini tipus tõmbas ta end kerra nagu siil ja veeres siis alla. Äratõukekohal ajas ta kõik käpad laiali ja hakkas tiirlema nagu kopteri tiivik.

Kuidas sabadega sõprade käpad edasi käisid, seda lugege juba raamatust!

Karvase ja Sulelise seiklused uute sõprade ja vaenlastega

Aino Pervik tähistas oma juubelit nii uute kui ka vanade sõprade seltsis. Tema "Maailm Sulelise ja Karvasega" on kindlasti juba paljudel läbi loetud – nüüd siis seiklevad selle teose tegelased uues ja veel huvitavamas juturaamatus "Suleline, Puhuja ja must munk". Juba pealkirjast võib aimata, et seekord on tegu üsna müstiliste sekeldustega. Musta mungaga, kes haub kurje plaane, endal pea kaenla all, pole just kerge toime tulla.

Puhuja läks vägagi närvi.

"Lubasid ju sada aastat meist eemale hoida!" vihises ta teraval häälel, otsekui puhuks maruline tormi-iil üle jäise legendiku.

Munk ainult itsitas seepeale.

"Ega mind ei maksa alati uskuda," ütles ta. "Ma tegutsen vastavalt olukorrale. Alati nii, nagu mulle kasulikum. Mind on kloostris niiviisi õpetatud."

Puhuja läks koledasse raevu. Ta haaras suure uhmrinuia ja tormas jubedal hool mustale mungale kallale. Puhuja virutas kõigest jõust vastu munga pead, mida vennike põlvedel hoidis. Iga muu lahtise pea oleks kohutav hoop nurka pühkinud. Munga peast läks aga tõmp uhmrinuia läbi kui õrnast uduloorist.

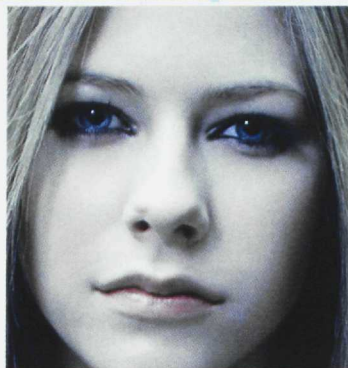
"Teeb ju viha, eks?" itsitas must munk.

Kas ja kuidas musta munga lugu lahenes, seda saad teada raamatust. Vahvad pildid joonistas musta-munga-raamatule kirjaniku tütar Piret Raud.

Aastaringne Aprill!

Kanadast pärit

rocktähe Avril Lavigne'i eesnimi tähendab prantsuse keeles aprillikuud. Avrili isa ongi Kanada prantslane. 27. septembril 1984 sündinud Avril alustas laulmist juba kuueaastasena kiriku gospelkooris ning kaheteistkümneselt hakkas ta iseseisvalt kitarrimängu õppima. Praegu kasutab ta naturaalkitarril vaid laule kirjutades, laval aga mängib elektrikitarril. 13-aastasena võitis Avril oma esimese auhinna:

Ottawa radio korraldatud võistlustel sai ta preemiaks esinemise koos kantristaari Shania Twainiga. Juba 16-aastasena alustas Avril oma esimese plaadi tegemist. Plaat, mis kandis nime "Let Go", tehti New Yorgis Arista Manhattani stuudios. Kuna Avrili albumit müüdi pooleteise aasta jooksul tervelt 6 miljonit, siis oli plaadikompaniil julgust juba 2004. aastal uut plaati "Under My Skin" tegema hakata. Tänavu aprillis ilmus lauljatar kolmaski album "The Best Damn Thing".

Mullu oli Avrili elus kaks tähtsat sündmust: omaloodud laulu ettekandmine Itaalias Torino taliolümpiamängude lõputseremoonial ja abiellumine 15. juulil 2006. Avrili abikaasa Deryck Whibley on samuti muusik, ansambli SUM41 bändi liige.

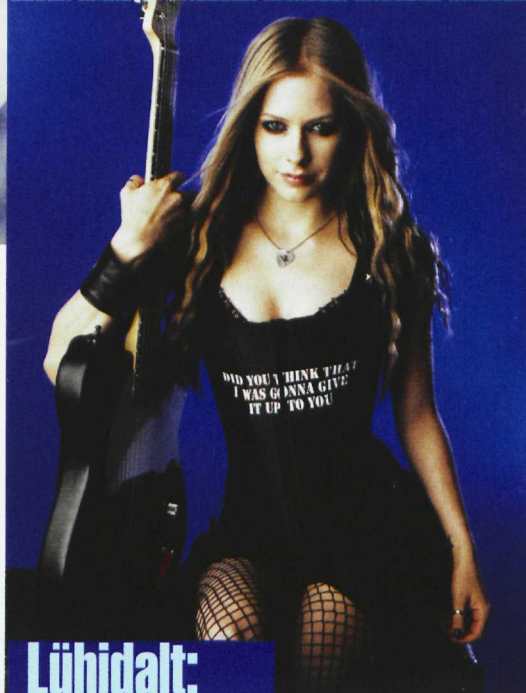
Nüüdseks on Avril Lavigne'i albumeid müüdnud ühtekokku juba üle 26 miljoni, lisaks sellele on ta mänginud ka filmides, muuhulgas "Sabrina, teismelise nõia" ühes osas, kus ta esines... kelle muu kui ikka iseendana.

Napanees, Avrili kodulinnas, sai poplaulja järgi nime tema lemmiktoit – pitsabaari omanik väidab nimelt, et Napanees elades eelistas staar just tema oliivi-, juustu- ja pepperoonikattega pitsasid.

Lauljatar armastab küll kuulsust, kuid ei kannata oma eraellu sekku- mist, seetõttu on tal ajakirjanikega päris suuri pahandusi ette tulnud. Väliselt on ta küll palju naiselikumaks muutunud, kuid mis saab edasi, sellele vastab ta omaloodud laulusõnadega: "Who knows?"

Andmeid kogusid Anna-Maria Sauelt ja Martha Tallinnast

aastarinoneanrill!aastarinoneanrill!aastarinoneanrill!aast

Lühidalt:

TÄISNIMI: Avril Ramona Lavigne-Whibley

HÜÜDNIMED: Wild Child, Avie

SÜNNIPÄEV: 27. september 1984

SÜNNIKOHT: Napanee, Kanada

TÄHTKUJU: Kaalud

VANEMAD: Judy ja John Lavigne

PERES: vanem vend ja noorem õde

ABIKAASA: Deryck Whibley

HOBI: laulude kirjutamine, rulluisutamine, rulamine, laulmine

JUUKSEVÄRV: pruun

SILMADE VÄRV: sinakasroheline

PIKKUS: 158 cm

LEMMIKLOOM: minišnautser Sam

LEMMIKVÄRVID: punane ja must

LEMMIKARTIST: Tobey Maguire

LEMMIKNÄITLEJANNA: Sandra Bullock

LEMMIKARTISTID: Sum 41, Beach Boys, Alanis

Morissette, Goo Goo Dolls jt.

Kodulehekülg: <http://www.avrillavigne.com/>

Piisake meretaagusest muusikast

Kas keegi lugejatest on laulukaare all seisvaid koore vaadates püüdnud mõnda oma sõpra või sugulast üles leida? Raske, kas pole? Silme eest võtab kirjuks see rahvartiite ja koorimütside värvikus, ning hääle järgi ei leia ammugi kedagi üles. Katsu sa leida piisakest meres...

Kuid ometi on igaüks neist tuhandetest omaette isiksus – oma näoga, oma hääle ja mõtetega. Maikuus sain Kuressaares tuttavaks Saaremaa Ühisgümnaasiumi kooris laulva **Mai Jõgiga**. Mai silmis, sõrmedes ja häälepaaltes on peidus tõeline muusikasäde. Ise on ta üsnagi tagasihoidlik, kuid teistelt kuulsin, et tüdruk on muusikas nii hinge ja ihuga sees, et teda hinnatakse kõrgelt ka pealinna proffide pillimeeste seas.

“Tegelikult alustasin muusika õppimist viiulitundidest. Algul tundus see päris tüütu, viiul on ju selline pill, mis algaja sõrmede all teeb üsna koledaid hääli,” naerab Mai. “Aga nüüd olen ikka hirmus tänulik emale, kes mind harjutama pani, nii et lõpetasin muusikakooli korralikult ära. Ja praegu on mulle kõik need väiksest peast saadud oskused suureks kasuks!”

Mai teeb bändi, laulab kooris, kirjutab laule, peaaegu iga nädal sõidab mere taha Tallinnagi pilli mängima... Kas vahel ei hakka pea nii paljude tegemiste vahel ringi käima?

“Eks ma ikka vahel nukrutsen ja tahan üksi olla ka,” muigab tüdruk. “Mul on üks salakoht, kuhu siis lähen omaette olema – Kuressaares võib ju rahumeeli kas või keset ööd üksi ringi käia. Ujumas niisamuti... Olen ju kapteni tütar ja ujumine sai vist selgeks samal ajal kui käimine. Sama lugu on laulmisega: nii kaua, kui ennast mäletan, olen ikka laulnud. Arvatavasti hakkas Saaremaa järele igatsema, kui Tallinna Otsa-kooli lähen... kui ikka sinna sisse saan. Siin Kuressaares on kõik omad – koolis, kooris ja üldse.”

Saaremaa Ühisgümnaasiumi saali tõttab Mai, kitarrikott kaenla all: kohe pärast koorikontserti seisab tal ees oma bändiga esinemine.

Kooriproov on juba alanud ja Mai nägu läheb sõpru vaadates mossi: “No mis sa ütled:

tavaliselt esineme ikka mustade pluusidega, täna olen mina üks nagu must lammas teiste seas!” Aga kus häda kõige suurem, seal sõber kõige lähem: Mai lippab korraks sõbrataride juurde ja tuleb tagasi juba lillaka pluusiga.

“Meil on fantastiline dirigent!” kiidab ta muusikaõpetaja Mari Ausmeest. “Riina Oeselg on ka vahva, tema tegeleb väiksematega. Ja vaata – see poiss, kes Matiiseni laulus solistiks, on Priidu Aardam – näitleja Ott Aardami vend. Ott on ka meie koolist pärit.”

Mari Ausmees näib tõepoolest gümnaasistidele teiseks emaks olevat: peale noortekoori Kreedo juhatab ta veel tütarlastekoori ja –ansamblit, Noori Varssu, Hundinuiet ja Varsakapja. Ansamblinimedest on teadagi tunda mõnusat saare huumorit. Varsakabi, nagu selgub, on päris karvaste ja suleliste noormeeste punt – perutava nime olevat nad võtnud vastukaaluks kunagisele lillelisele tütarlasteansamblinimele Meelespea. Varsakapjade tunnuseks öeldakse olevat võimalikult tobe lips. Kas see pikk kollase öienutiga lips just tobe on, ei oska arvata, kuid silma hakkab ta igatahes juba kaugel!

Kevadkontserdil jätab dirigent Mari Ausmees huvasti abiturientidega, keda on kooris päris palju. Koolist lahkuvad varsakabjad annavad noorematele vendadele oma maskoti, kelleks on karuoravjäneshiirmurdjaloomrott – Jõgeva laulufestivalilt 1998 kaasa toodud auhind, kes siiani ikka bändile õnne toonud.

Iga pereheitmine on ka veidi kurb sündmus. Mõnelgi koolilõpetajal tuleb Mari Ausmeest kallistades pisar silma.

“Aga me kohtume kõigiga veel laulupeol!” lohutab dirigent.

Meiegi kohtume laulupeol saarlaste kooridega. Kas me piisakese meres ära tunneme, on iseasi...

Mai Jõgi

Mari Ausmees

Iga lapse isamaa

Leelo Tungal

Tiina Kiilaspea

I - ga la - pse i - sa - maa al - gab e - ma - i - sa - ga. I - ga lap - se

i - sa - maa al - gab e - ma - i - sa - ga. I - ga lap - se ko - du - maa

al - gab o - ma ko - du - ga. ko - du - ga. I - gal maal on o - ma meel

I - gal maal on o - ma keel, i - gal maal on o - ma keel, i - gal maal on

o - ma meel. Kõik on ke - nad, kõik on ke - nad,

ke nam veel kõi - gist o - ma e - ma - keel, e - ma - keel, e - ma - keel. e - ma - keel.

Kel - le - le on e - ma - keel kal - lis na - gu o - ma meel,

sel - le kä - tes vi - sa - na pü - si - ma jääb i - sa - maa

Kel - le - le on e - ma - keel kal - lis na - gu o - ma meel,

sel - le kä - tes vi - sa - na pü - si - ma jääb i - sa - maa.

D.C. al Fine

Pilt: Arte Gümnaasiumist

Fotod: Lauri Kulpsoo

Teatejooks laste toetuseks

Teatejooksust kuulsin oma emalt, tema omakorda sõbrannalt, kes oli peakorraldaja Sirje Lippe. Võistkonna panin kokku klassikaaslastest. Õpetaja kiitis minu organiseerimisvõimet ja kõik kaheksa osalejat said kehalises viie.

Kohapeal olid Margus Hunt ja Marek Niit, kellega võimlesime ennast soojaks. Margus Hunt jagas oma märke ja minul õnnestus üks saada. Iga osaleja sai endale Teatejooksu pluusi, koti, joogid ja terve võistkonna peale Rademari kinkekaardi. Alguses olime esimeste seas, lõpuks jäime finišeerijate seas viimasteks, sest mu klassivend väänas jala välja. See oli ka tore, et pääsesime televisoris. Sain kahe sõbraga anda intervjuu TV3-le. Tore oli joosta ja aidata teisi inimesi, kelle toetuseks jooks tehti. Kodus saatsime pildid Teatejooksu foto konkursile. Järgmine aasta tulen veel suurema ootusega Teatejooksule kui sellel aastal.

Siina Aava
Saku Gümnaasiumi 5. klassist

Kes annab mulle liikumise eeskuju?

Meil on õpetajad kaks, kellel liikumiseks jaks. Üks teeb selgeks sporditrikid, teine lisab tantsurütmid. Tantsida mul meeldib väga, ka sporti teha on ju lahe. Selleks on mul eeskujaks kaks, sest mul meeldib teha mõlemat. Ja kui ei saaks üldse liikuda, siis võib laisaks muutuda.

Ave Mürsepp
Laeva Põhikooli 1. klassist

Minu elamused heategevuslikust teatejooksust Tammsaare pargis olid väga positiivsed. Algul oli meil teatejooksule väga kiire, sest tulime teiselt võistluselt, kus meil läks üpris hästi. Kui kohale jõudsim, olid kõik teised juba punastes Teatejooksu särkides.

Meie klassist osales kolm võistkonda ja kõige parem koht, mille saavutasime, oli neljas. Kui aus olla, eks siis selle neljanda koha pärast olid kõik natuke nukrad, aga keegi pidi ka ju neljandaks jääma. Siiski ei olnud me veel päris lootust kaotanud, sest loosi teel kavatseti välja selgitada üks võistkond, kes saab võimaluse võtta osa Norras toimuvast suurest TineStaffeteni teatejooksust, kus saaks joosta koos saja tuhande lapsega.

Mina soovitan kõigil ka järgmisel aastal Teatejooksul osaleda, sest see on tore ja sportlik üritus ja sellega saime anda oma panuse nende eakaaslaste heaks, kes on õnnetuse läbi liikumisvõime kaotanud.

Astrid Mai Barsegian
Tallinna Nõmme Gümnaasiumi V klassist

RACERS

PE^B₂ 1.378 2007,6

LEGO Racers – kasuta inerts mootorit, et rammida neid hulle autosid või kombineeri neid omavahel! Oma osavusega võid sõpru rabada!

Võida uus auto "Crash"!

Missugust väiksemat autot saad kombineerida mudeliga nr. 8141 ning ehitada uue hunnitu auto!

8136 Nimi: _____

8137 Aadress: _____

8138 _____

Saada talong enne 5. juulit 2007 toimetuse aadressil: Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146. Oigete vastajate vahel loosime välja auhinnad Rekatolt!